

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

**1 OCAK - 30 EYLÜL 2018 ARA HESAP DÖNEMİNE AİT
ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR**

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

İÇİNDEKİLER	SAYFA
ARA DÖNEM KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU	1
ARA DÖNEM KONSOLİDE KAR VEYA ZARAR VE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU	2
ARA DÖNEM KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU.....	3
ARA DÖNEM KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOSU	4
ARA DÖNEM ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR.....	5 - 50
NOT 1 GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU	5-6
NOT 2 KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR.....	7-15
NOT 3 İŞLETME BİRLEŞMELERİ.....	15
NOT 4 NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ.....	16
NOT 5 BORÇLANMALAR	17-20
NOT 6 TİCARİ ALACAKLAR VE BORÇLAR	20-21
NOT 7 DİĞER ALACAKLAR VE BORÇLAR	22
NOT 8 STOKLAR	22
NOT 9 FİNANSAL YATIRIMLAR	22
NOT 10 ÖZKAYNAK YÖNTEMİYLE DEĞERLENEN YATIRIMLAR	23
NOT 11 YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER	23
NOT 12 MADDİ DURAN VARLIKLAR	24
NOT 13 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	25
NOT 14 PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER	25
NOT 15 DİĞER VARLIKLAR VE YÜKÜMLÜLÜKLER.....	26-27
NOT 16 ERTELENMİŞ GELİRLER.....	27
NOT 17 KARŞILIKLAR	28-30
NOT 18 ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR KAPSAMINDA BORÇLAR.....	30
NOT 19 DİĞER BORÇLAR.....	30
NOT 20 TÜREV ARAÇLAR.....	31-32
NOT 21 DEVLET TEŞVİK VE YARDIMLARI.....	32-33
NOT 22 TAAHHÜTLER, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER.....	34-35
NOT 23 ÖZKAYNAKLAR	35-36
NOT 24 HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETİ	37
NOT 25 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ, PAZARLAMA GİDERLERİ, ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ	38
NOT 26 ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİRLER/(GİDERLER).....	39
NOT 27 YATIRIM FAALİYETLERİNDEN GELİRLER/(GİDERLER)	39
NOT 28 FİNANSMAN GELİRLERİ/(GİDERLERİ)	40
NOT 29 VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ	40-41
NOT 30 PAY BAŞINA KAZANÇ.....	42
NOT 31 İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI	42-45
NOT 32 FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ	45-50
NOT 33 BİLANÇO TARİHİNDEN SONRAKİ OLAYLAR	50

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ARA DÖNEM KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası (“TL”) olarak gösterilmiştir.)

Varlıklar	Notlar	Bağımsız denetimden geçmemiş	Bağımsız denetimden geçmiş
		30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Dönen varlıklar		30.250.105	20.366.024
Nakit ve nakit benzerleri	4	9.957.795	8.802.069
Ticari alacaklar	6	9.319.393	5.027.033
İlişkili taraflardan ticari alacaklar	6, 31	2.862.216	1.399.601
İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar		6.457.177	3.627.432
Diğer alacaklar	7	102.835	84.267
İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar		102.835	84.267
Türev araçlar	20	473.808	346.909
Stoklar	8	8.495.315	5.291.090
Peşin ödenmiş giderler	14	131.489	62.397
Diğer dönen varlıklar	15	1.769.470	752.259
Duran varlıklar		18.816.080	17.796.955
Finansal yatırımlar	9	-	9.000
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar	10	1.234.658	1.134.364
Yatırım amaçlı gayrimenkuller	11	4.621	4.621
Maddi duran varlıklar	12	12.273.361	12.303.437
Maddi olmayan duran varlıklar	13	58.275	65.187
Diğer maddi olmayan duran varlıklar		58.275	65.187
Türev araçlar	20	262.238	100.560
Peşin ödenmiş giderler	14	318.033	99.276
Ertelemiş vergi varlığı	29	3.518.545	3.067.871
Diğer duran varlıklar	15	1.146.349	1.012.639
Toplam varlıklar		49.066.185	38.162.979
Kaynaklar			
Kısa vadeli yükümlülükler		27.092.966	17.675.669
Kısa vadeli borçlanmalar	5	1.486.188	340.875
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları	5	3.947.735	4.932.839
Ticari borçlar	6	16.638.463	8.213.166
İlişkili taraflara ticari borçlar	6, 31	173.933	115.456
İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar		16.464.530	8.097.710
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar	18	85.705	119.833
Diğer borçlar	19	24.567	36.797
İlişkili taraflara diğer borçlar	19, 31	2.395	23.463
İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar		22.172	13.334
Türev araçlar	20	931.278	177.137
Ertelemiş gelirler	16	34.383	20.428
Dönem karı vergi yükümlülüğü	29	170.843	21.296
Kısa vadeli karşılıklar	17	170.467	89.924
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar		54.719	12.629
Diğer kısa vadeli karşılıklar		115.748	77.295
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	15	3.603.337	3.723.374
Uzun vadeli yükümlülükler		14.455.601	10.009.649
Uzun vadeli borçlanmalar	5	14.187.782	9.777.270
Uzun vadeli karşılıklar	17	242.136	223.734
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar		242.136	223.734
Ertelemiş gelirler	16	3.236	4.112
Türev araçlar	20	21.441	3.364
Diğer uzun vadeli yükümlülükler	15	1.006	1.169
Toplam yükümlülükler		41.548.567	27.685.318
Özkaynaklar		7.517.618	10.477.661
Ödenmiş sermaye	23	250.419	250.419
Sermaye düzeltme farkları	23	1.344.243	1.344.243
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler (giderler)		(3.361)	(3.361)
Yeniden değerlendirme ve ölçüm kazançları (kayıpları)		(2.211)	(2.211)
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları (kayıpları)		(2.211)	(2.211)
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımların diğer kapsamlı gelirinden kar/zararda sınıflandırılmayacak paylar		(1.150)	(1.150)
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler (giderler)		(2.438.089)	(960.973)
Riskten korunma kazançları (kayıpları)		(2.648.055)	(1.141.847)
Nakit akış riskinden korunma kazançları (kayıpları)		(2.648.055)	(1.141.847)
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımların diğer kapsamlı gelirinden kar/zararda sınıflandırılacak paylar		209.966	180.874
Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	23	597.086	279.668
Geçmiş yıllar karları veya zararları		5.739.481	5.651.805
Net dönem karı veya zararı		1.946.730	3.811.546
Ana ortaklığa ait özkaynaklar		7.436.509	10.373.347
Kontrol gücü olmayan paylar		81.109	104.314
Toplam kaynaklar		49.066.185	38.162.979

30 Eylül 2018 tarihi ve bu tarihte sona eren hesap dönemi itibarıyla hazırlanan özet konsolide finansal tablolar, yayınlanmak üzere 7 Kasım 2018 tarihli Yönetim Kurulu toplantısında onaylanmıştır.

İlişikteki notlar özet konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT KONSOLİDE KAR VEYA ZARAR VE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

		Bağımsız denetimden geçmemiş	Bağımsız denetimden geçmemiş	Bağımsız denetimden geçmemiş	Bağımsız denetimden geçmemiş
	Notlar	1 Ocak - 30 Eylül 2018	1 Temmuz - 30 Eylül 2018	1 Ocak - 30 Eylül 2017	1 Temmuz - 30 Eylül 2017
Hasılat	24	63.749.246	30.247.066	39.344.061	14.343.743
Satışların maliyeti	24	(56.549.450)	(26.337.227)	(34.530.568)	(12.733.809)
Brüt kar (zarar)		7.199.796	3.909.839	4.813.493	1.609.934
Genel yönetim giderleri	25	(648.235)	(237.352)	(593.003)	(224.386)
Pazarlama giderleri	25	(205.683)	(80.913)	(188.111)	(68.357)
Araştırma ve geliştirme giderleri	25	(15.663)	(6.077)	(12.322)	(3.532)
Esas faaliyetlerden diğer gelirler	26	508.152	238.190	170.358	30.378
Esas faaliyetlerden diğer giderler	26	(4.279.650)	(3.021.448)	(111.058)	(54.502)
Esas faaliyet karı (zararı)		2.558.717	802.239	4.079.357	1.289.535
Yatırım faaliyetlerinden gelirler	27	-	-	-	-
Yatırım faaliyetlerinden giderler	27	(6.598)	112	(11.550)	597
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların karlarından (zararlarından) paylar	10	191.202	46.545	184.980	66.093
Finansman geliri (gideri) öncesi faaliyet karı (zararı)		2.743.321	848.896	4.252.787	1.356.225
Finansman gelirleri	28	5.162.486	3.060.460	450.278	223.125
Finansman giderleri	28	(5.830.612)	(3.231.178)	(982.841)	(345.683)
Sürdürülen faaliyetler vergi öncesi karı (zararı)		2.075.195	678.178	3.720.224	1.233.667
Sürdürülen faaliyetler vergi (gideri) geliri		(102.431)	(127.491)	(381.126)	(233.849)
Dönem vergi (gideri) geliri		(174.730)	(136.270)	(488.426)	(228.739)
Ertelenmiş vergi (gideri) geliri	29	72.299	8.779	107.300	(5.110)
Sürdürülen faaliyetler dönem karı (zararı)		1.972.764	550.687	3.339.098	999.818
Diğer kapsamlı gelirler:					
Kar veya zarar olarak yeniden sınıflandırılacaklar		(1.526.355)	(1.085.895)	126.743	11.828
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların diğer kapsamlı gelirinden kar veya zararda sınıflandırılacak paylar		29.092	19.144	380	499
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların yabancı para çevrim farkları kazançları (kayıpları)		29.092	19.144	380	499
Nakit akış riskinden korunmaya ilişkin diğer kapsamlı gelir (gider)		(1.933.822)	(1.375.546)	157.057	14.578
Nakit akış riskinden korunma kazançları (kayıpları)		(1.933.822)	(1.375.546)	157.057	14.578
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak diğer kapsamlı gelire ilişkin vergiler		378.375	270.507	(30.694)	(3.249)
Ertelenmiş vergi (gideri) geliri		378.375	270.507	(30.694)	(3.249)
Diğer kapsamlı gelir (gider)		(1.526.355)	(1.085.895)	126.743	11.828
Toplam kapsamlı gelir (gider)		446.409	(535.208)	3.465.841	1.011.646
Dönem karının (zararının) dağılımı:					
Kontrol gücü olmayan paylar		26.034	9.085	20.911	7.614
Ana ortaklık payları		1.946.730	541.602	3.318.187	992.204
Toplam kapsamlı gelirin dağılımı		(23.205)	(22.275)	21.630	7.281
Kontrol gücü olmayan paylar		469.614	(512.933)	3.444.211	1.004.365
Ana ortaklık payları					
Sürdürülen faaliyetlerden pay başına kazanç (zarar)					
Nominal değeri 1 kr. olan pay başına kazanç (kr.)	30	7,77	2,16	13,25	3,96

İlişikteki notlar özet konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası (“TL”) olarak gösterilmiştir.)

	Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler (giderler)					Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler (giderler)					Ana ortaklığa ait özkaynaklar	Kontrol gücü olmayan paylar	Özkaynaklar	
	Yeniden değerlendirme ve ölçüm kazançları (kayıpları)			Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımların diğer kapsamlı gelirinden kar/zararda sınıflandırılmayacak paylar	Riskten korunma kazançları (kayıpları)		Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımların diğer kapsamlı gelirinden kar/zararda sınıflandırılacak paylar	Birikmiş karlar						
	Ödenmiş sermaye	Sermaye düzeltme farkları	Paylara ilişkin primler (iskontolar)		Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları (kayıpları)	Nakit akış riskinden korunma kazançları (kayıpları)		Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	Geçmiş yıllar karları veya zararları	Net dönem karı veya zararı				
Bağımsız denetimden geçmemiş														
1 Ocak 2017	250.419	1.344.243	172	(6.124)	(1.862)	(1.132.725)	145.855	331.337	5.363.804	1.793.267	8.088.386	78.647	8.167.033	
Transferler	-	-	-	-	-	-	-	-	1.793.267	(1.793.267)	-	-	-	
Kar payları	-	-	(172)	-	-	-	-	(51.669)	(1.505.266)	-	(1.557.107)	-	(1.557.107)	
- Net dönem karı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.318.187	3.318.187	20.911	3.339.098	
- Diğer kapsamlı gelir (gider)	-	-	-	-	-	125.644	380	-	-	-	126.024	719	126.743	
Toplam kapsamlı gelir	-	-	-	-	-	125.644	380	-	-	3.318.187	3.444.211	21.630	3.465.841	
30 Eylül 2017	250.419	1.344.243	-	(6.124)	(1.862)	(1.007.081)	146.235	279.668	5.651.805	3.318.187	9.975.490	100.277	10.075.767	
Bağımsız denetimden geçmemiş														
1 Ocak 2018	250.419	1.344.243	-	(2.211)	(1.150)	(1.141.847)	180.874	279.668	5.651.805	3.811.546	10.373.347	104.314	10.477.661	
Transferler	-	-	-	-	-	-	-	339.393	3.472.153	(3.811.546)	-	-	-	
Kar payları	-	-	-	-	-	-	-	(21.975)	(3.384.477)	-	(3.406.452)	-	(3.406.452)	
- Net dönem karı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.946.730	1.946.730	26.034	1.972.764	
- Diğer kapsamlı gelir (gider)	-	-	-	-	-	(1.506.208)	29.092	-	-	-	(1.477.116)	(49.239)	(1.526.355)	
Toplam kapsamlı gelir	-	-	-	-	-	(1.506.208)	29.092	-	-	1.946.730	469.614	(23.205)	446.409	
30 Eylül 2018	250.419	1.344.243	-	(2.211)	(1.150)	(2.648.055)	209.966	597.086	5.739.481	1.946.730	7.436.509	81.109	7.517.618	

İlişikteki notlar özet konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

	Notlar	Bağımsız denetimden geçmemiş	
		1 Ocak - 30 Eylül 2018	1 Ocak - 30 Eylül 2017
İşletme faaliyetlerinden nakit akışları		2.854.585	4.057.792
Dönem karı (zararı)		1.972.764	3.339.098
Dönem net karı (zararı) mutabakatı ile ilgili düzeltmeler		1.136.031	1.227.057
Amortisman ve itfa giderleri ile ilgili düzeltmeler	12, 13	466.184	427.737
Değer düşüklüğü (iptali) ile ilgili düzeltmeler		1.708	-
Stok değer düşüklüğü (iptali) ile ilgili düzeltmeler	8	1.708	-
Karşılıklar ile ilgili düzeltmeler	17	113.040	89.701
Faiz (gelirleri) ve giderleri ile ilgili düzeltmeler	28	573.958	112.051
Gerçekleşmemiş yabancı para çevrim farkları ile ilgili düzeltmeler	28	(4.766.116)	(55.001)
Gerçeğe uygun değer kayıpları (kazançları) ile ilgili düzeltmeler		(131.742)	55.476
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların dağıtılmamış karları ile ilgili düzeltmeler	10	(191.202)	(184.980)
Vergi gideri (geliri) ile ilgili düzeltmeler	29	102.431	381.126
Duran varlıkların elden çıkarılmasından kaynaklanan kayıplar (kazançlar) ile ilgili düzeltmeler	27	6.598	11.550
Yatırım ya da finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışlarına neden olan diğer kalemlere ilişkin düzeltmeler	28	4.971.880	358.230
Kar (zarar) mutabakatı ile ilgili diğer düzeltmeler		(10.708)	31.167
İşletme sermayesinde gerçekleşen değişimler		(167.733)	(143.011)
Ticari alacaklardaki azalış (artış) ile ilgili düzeltmeler		(4.402.088)	(2.352.739)
Faaliyetlerle ilgili diğer alacaklardaki azalış (artış) ile ilgili düzeltmeler		(1.237.992)	(588.269)
Türev varlıklardaki azalış (artış)		(288.577)	1.432
Stoklardaki azalışlar (artışlar) ile ilgili düzeltmeler		(3.205.933)	(847.734)
Ticari borçlardaki artış (azalış) ile ilgili düzeltmeler		8.491.217	2.545.983
Faaliyetlerle ilgili diğer borçlardaki artış (azalış) ile ilgili düzeltmeler		(296.578)	779.533
Türev yükümlülüklerdeki artış (azalış)		772.218	318.783
Faaliyetlerden elde edilen nakit akışları		2.941.062	4.423.144
Vergi iadeleri (ödemeleri)		(25.183)	(314.278)
Diğer nakit girişleri (çıkışları)		(61.294)	(51.074)
Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları		(535.140)	(633.011)
Bağlı ortaklıklarda ilave pay alımlarına ilişkin nakit çıkışları		-	(2.500)
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri		970	3.072
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların alımından kaynaklanan nakit çıkışları		(656.110)	(703.583)
Alınan temettüleri	10	120.000	70.000
Finansman faaliyetlerinden nakit akışları		(6.126.036)	(1.911.106)
Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri	5	29.690.145	33.024.695
Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları	5	(32.194.993)	(33.240.818)
Türev araçlardan nakit girişleri		547.234	26.242
Türev araçlardan nakit çıkışları		(345.057)	(104.620)
Ödenen temettüleri		(3.406.452)	(1.557.107)
Ödenen faiz		(685.768)	(450.863)
Alınan faiz		268.855	391.365
Yabancı para çevrim farklarının etkisinden önce nakit ve nakit benzerlerindeki net artış (azalış)		(3.806.591)	1.513.675
Yabancı para çevrim farklarının nakit ve nakit benzerleri üzerindeki etkisi		4.766.116	55.001
Nakit ve nakit benzerlerindeki net artış (azalış)		959.525	1.568.676
Dönem başı nakit ve nakit benzerleri		7.592.735	5.022.402
Dönem sonu nakit ve nakit benzerleri	4	8.552.260	6.591.078

İlişikteki notlar özet konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

1. Grup'un organizasyonu ve faaliyet konusu

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. ("Tüpraş" veya "Şirket") 16 Kasım 1983 tarihinde kurulmuştur. Şirket'in ana faaliyet konuları aşağıdaki gibidir:

- Ham petrol tedarik ve rafine etmek, gerektiğinde petrol ürünlerini ithal ve ihraç etmek ve bu maksatla yurt içinde ve dışında petrol rafinerileri kurmak ve işletmek,
- Petrokimya sanayi ve ilgili diğer sanayi alanında fabrikalar, tesisler kurmak ve işletmek,
- Petrokimyasal maddeler ve ilgili diğer maddelerin elde edilmesi için gerekli hammaddeler, yardımcı maddeler, malzeme ve kimyasal maddeleri tedarik ederek işlemek veya bu maddeleri üretmek ve bu maddelerin ticaretini yapmak,
- Üretim faaliyetinin her aşamasında elde edilecek ürünleri ambalajlamak ve bunun için ambalaj endüstrisi kurmak, atık, yan ürün ve standart dışı maddeleri değerlendirmek ve/veya satmak, değerlendirme olanağı bulunmayan maddelerin yok edilmesi için gerekli tesisleri kurmak ve işletmek,
- Yasa ve yönetmelikler çerçevesinde, her türlü enerji ve enerji ile ilgili sanayi alanında santraller, tesisler kurmak ve işletmek. Bunun için gerekli her türlü ekipman, malzeme ve kimyevi maddeyi tedarik ederek kullanmak ve bu maddelerin ticaretini yapmak,
- Her türlü petrol ürünleri, LPG ve doğalgazın yurtiçi, yurtdışı toptan ve perakende alımı, satımı, ithali, ihracı, depolanması, pazarlanması, bu amaç ve konularda kısmen ya da tamamen faaliyet göstermek üzere diğer gerçek ve tüzel kişilerle dağıtım ve pazarlama şirketi veya benzeri diğer ortaklıklar kurmak veya mevcut ortaklıkların hisse senetlerini ve hisseyi temsil eden evraklarını temellük etmek, gerektiğinde satmak, iştirak paylarını almak veya devretmektir.

Tüpraş ve bağlı ortaklıklarının (topluca "Grup" olarak adlandırılacaktır) temel faaliyetlerinin önemli bölümü Türkiye'de olup, Grup'un faaliyetleri rafinaj sektörü altında toplanmıştır.

Şirket, Sermaye Piyasası Kurulu'na ("SPK") kayıtlıdır ve hisseleri 1991 yılından beri Borsa İstanbul A.Ş.'de ("BİST") işlem görmektedir. 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla, Şirket'in BİST'e kayıtlı %49 oranında hissesi mevcuttur. Aynı tarih itibarıyla Şirket'in hisselerini elinde bulunduran hissedarlar ve hisse oranları aşağıdaki gibidir (Not 23):

	(%)
Enerji Yatırımları A.Ş.	51,00
Halka açık kısım	49,00
	100,00

Şirket ana ortağı; Koç Holding A.Ş., Koç Ailesi ve Koç Ailesi tarafından sahip olunan şirketler tarafından kontrol edilmektedir.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

1. Grup'un organizasyonu ve faaliyet konusu (Devamı)

Tüpraş'ın konsolidasyon kapsamındaki bağlı ortaklık ve iş ortaklıkları ve faaliyet konuları aşağıda belirtilmiştir:

Bağlı Ortaklıklar	Faaliyet gösterdiği ülke	Faaliyet konusu
Ditaş Deniz İşletmeciliği ve Tankerciliği A.Ş. ("Ditaş")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Üsküdar Tankercilik A.Ş. ("Üsküdar")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
T Damla Denizcilik A.Ş. ("Damla")	Türkiye	Palamar ve römorkör hizmeti
Kadıköy Tankercilik A.Ş. ("Kadıköy")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Beykoz Tankercilik A.Ş. ("Beykoz")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Sarıyer Tankercilik A.Ş. ("Sarıyer")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Kartal Tankercilik A.Ş. ("Kartal")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Maltepe Tankercilik A.Ş. ("Maltepe")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Salacak Tankercilik A.Ş. ("Salacak")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Karşıyaka Tankercilik A.Ş. ("Karşıyaka")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Bakırköy Tankercilik A.Ş. ("Bakırköy")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Karaköy Tankercilik A.Ş. ("Karaköy")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Çengelköy Tankercilik A.Ş. ("Çengelköy")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Pendik Tankercilik A.Ş. ("Pendik")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Tuzla Tankercilik A.Ş. ("Tuzla")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Körfez Ulaştırma A.Ş. ("Körfez")	Türkiye	Hava, deniz, kara ve demiryolu taşımacılığı

İş Ortaklıkları	Faaliyet gösterdiği ülke	Faaliyet konusu
OPET Petrolcülük A.Ş. ("Opet")	Türkiye	Petrol ürünleri perakende satışı
THY Opet Havacılık Yakıtları A.Ş.	Türkiye	Jet yakıtı ikmal hizmeti
Opet International Limited	İngiltere	Petrol ürünleri ticareti
Opet Trade B.V.	Hollanda	Petrol ürünleri ticareti
Tasfiye halinde Opet Trade Singapore (*)	Singapur	Petrol ürünleri ticareti
Opet Fuchs Madeni Yağ San. ve Tic. A.Ş.	Türkiye	Madeni yağ ticareti
Op Ay Akaryakıt Ticaret Ltd. Şti.	Türkiye	Petrol ürünleri ticareti
Akdeniz Akaryakıt Depolama Nakliyat ve Tic. A.Ş.	Türkiye	Petrol ürünleri ticareti
Nemrut Liman ve Boru İşl. Nak. İç ve Dış Tic. Ltd. Şti.	Türkiye	Denizcilik hizmetleri
Opet Aygaz Gayrimenkul A.Ş.	Türkiye	Gayrimenkul

(*) 15 Temmuz 2015 tarihinden itibaren faaliyetlerini durdurmuştur.

Grup'un bünyesinde çalışan ortalama personel sayısı 30 Eylül 2018 tarihinde sona eren dönem içerisinde 5.907'dir (31 Aralık 2017 - 5.499).

Şirket'in tescil edilmiş adresi aşağıdaki gibidir:

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
Güney Mahallesi
Petrol Caddesi No: 25 41790
Körfez, Kocaeli

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar

2.1.1 Uygulanan muhasebe standartları

Grup'un konsolide finansal tabloları, Sermaye Piyasası Kurulu'nun ("SPK") 13 Haziran 2013 tarih ve 28676 sayılı Resmi Gazete' de yayınlanan Seri II, 14.1 no'lu "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" ("Tebliğ") hükümlerine uygun olarak hazırlanmış olup Tebliğin 5. Maddesine göre Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yayımlanan Türkiye Muhasebe Standartları'nı / Türkiye Finansal Raporlama Standartları ile bunlara ilişkin ek ve yorumları ("TMS/TFRS") esas alınmıştır.

SPK, 17 Mart 2005 tarihinde almış olduğu bir kararla, Türkiye'de faaliyette bulunan halka açık şirketler için, 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere enflasyon muhasebesi uygulamasının gerekli olmadığını ilan etmiştir. Grup'un finansal tabloları, bu karar çerçevesinde hazırlanmıştır.

Türkiye Muhasebe Standardı No:34 "Ara Dönem Finansal Raporlama" uyarınca işletmeler, ara dönem finansal tablolarını tam set veya özet olarak hazırlamakta serbestirler. Grup bu çerçevede, ara dönemlerde özet konsolide finansal tablo hazırlamayı tercih etmiştir. Dolayısıyla bu ara dönem özet konsolide finansal tablolar, Grup'un 31 Aralık 2017 tarihli konsolide finansal tabloları ile beraber okunmalıdır.

Grup ile Grup'a bağlı Türkiye'de yerleşik şirketler, muhasebe kayıtlarının tutulmasında ve kanuni finansal tablolarının hazırlanmasında, KGK tarafından çıkarılan prensiplere ve şartlara, Türk Ticaret Kanunu ("TTK"), vergi mevzuatı ve Türkiye Cumhuriyeti Maliye Bakanlığı ("Maliye Bakanlığı") tarafından çıkarılan Tekdüzen Hesap Planı şartlarına uymaktadır. Türkiye Finansal Raporlama Standartları'na göre hazırlanan bu konsolide finansal tablolar, gerçeğe uygun değerleri ile gösterilen türev araçlar dışında, tarihi maliyet esası baz alınarak Türk Lirası olarak hazırlanmıştır. Konsolide finansal tablolar, tarihi maliyet esasına göre hazırlanmış kanuni kayıtlara Türkiye Finansal Raporlama Standartları uyarınca doğru sunumun yapılması amacıyla gerekli düzeltme ve sınıflandırmalar yansıtılarak düzenlenmiştir.

Fonksiyonel ve sunum para birimi

Grup bünyesinde yer alan şirketlerin finansal tablolarındaki her bir kalem, şirketlerin operasyonlarını sürdürdükleri temel ekonomik ortamda geçerli olan para birimi kullanılarak muhasebeleştirilmiştir ('fonksiyonel para birimi'). Konsolide finansal tablolar, Tüpraş'ın fonksiyonel ve sunum para birimi olan TL para birimi kullanılarak sunulmuştur.

2.1.2 Türkiye Finansal Raporlama Standartları'ndaki (TFRS) değişiklikler

Yeni ve düzeltilmiş standartlar ve yorumlar

30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla sona eren hesap dönemine ait özet konsolide finansal tabloların hazırlanmasında esas alınan muhasebe politikaları aşağıda özetlenen 1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla geçerli yeni ve değiştirilmiş TFRS standartları ve TFRYK yorumları dışında önceki yılda kullanılanlar ile tutarlı olarak uygulanmıştır. Bu standartların ve yorumların Grup'un mali durumu ve performansı üzerindeki etkileri ilgili paragraflarda açıklanmıştır.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar (Devamı)

2.1.2 Türkiye Finansal Raporlama Standartları'ndaki (TFRS) değişiklikler (Devamı)

a. 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla yürürlükte olan yeni standartlar ile mevcut önceki standartlara getirilen değişiklikler ve yorumlar:

- **TFRS 9, "Finansal araçlar"**; 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu standart TMS 39'un yerini almaktadır. Finansal varlıklar ve yükümlülüklerin sınıflandırması ve ölçülmesi ile ilgili zorunlulukları ve aynı zamanda şu anda kullanılmakta olan, gerçekleşen değer düşüklüğü zararı modelinin yerini alacak olan beklenen kredi riski modelini de içermektedir.

Sınıflandırma ve Ölçüm

Grup, finansal varlıklarını itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen ve gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar olarak iki sınıfta muhasebeleştirmektedir. Sınıflandırma, finansal varlıkların yönetimi için işletmenin kullandığı iş modeli ve finansal varlığın sözleşmeye bağlı nakit akışlarının özellikleri esas alınarak yapılmaktadır. Grup, finansal varlıklarının sınıflandırmasını satın alındıkları tarihte yapmaktadır.

"İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal varlıklar", sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulan ve sözleşme şartlarında belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarının bulunduğu, aktif bir piyasada işlem görmeyen ve türev araç olmayan finansal varlıklardır. Grup'un itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen finansal varlıkları, "nakit ve nakit benzerleri" ve "ticari alacaklar" kalemlerini içermektedir. İlgili varlıklar, finansal tablolara ilk kayda alımlarında gerçeğe uygun değerleri ile; sonraki muhasebeleştirmelerde ise etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş bedelleri üzerinden ölçülmektedir. İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen ve türev olmayan finansal varlıkların değerlemesi sonucu oluşan kazanç ve kayıplar konsolide gelir tablosunda muhasebeleştirilmektedir.

"Gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar", itfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal varlıklar dışında kalan finansal varlıklardan oluşmaktadır. Söz konusu varlıkların değerlemesi sonucu oluşan kazanç ve kayıplar konsolide gelir tablosunda muhasebeleştirilmektedir.

TFRS 9 kapsamında finansal varlık ve yükümlülüklerin sınıflandırmasına ilişkin değişiklikler aşağıda özetlenmiştir. Söz konusu sınıflama farklılıklarının, finansal yatırımlar hesap grubu haricinde, finansal varlıkların ölçümüne ilişkin bir etkisi bulunmamaktadır:

Finansal varlıklar	TMS 39'a göre önceki sınıflandırma	TFRS 9'a göre yeni sınıflandırma
Nakit ve nakit benzerleri	Krediler ve alacaklar	İtfa edilmiş maliyet
Ticari alacaklar	Krediler ve alacaklar	İtfa edilmiş maliyet
Türev araçlar	Gerçeğe uygun değer değişimi kar zarara yansıtılan	Gerçeğe uygun değer değişimi kar zarara yansıtılan
Finansal yükümlülükler	TMS 39'a göre önceki sınıflandırma	TFRS 9' göre yeni sınıflandırma
Türev araçlar	Gerçeğe uygun değer değişimi kar zarara yansıtılan	Gerçeğe uygun değer değişimi kar zarara yansıtılan
Borçlanmalar	İtfa edilmiş maliyet	İtfa edilmiş maliyet
Ticari borçlar	İtfa edilmiş maliyet	İtfa edilmiş maliyet

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar (Devamı)

2.1.2 Türkiye Finansal Raporlama Standartları'ndaki (TFRS) değişiklikler (Devamı)

Değer Düşüklüğü

1 Ocak 2018 tarihinden önce yürürlükte olan TMS 39 "Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçme" standardında yer alan "gerçekleşen kredi zararları modeli" yerine TFRS 9 "Finansal Araçlar" standardında "beklenen kredi zararları modeli" tanımlanmıştır. Beklenen kredi zararları, bir finansal aracın beklenen ömrü boyunca kredi zararlarının olasılıklarına göre ağırlıklandırılmış bir tahminidir. Beklenen kredi zararlarının hesaplamasında, geçmiş kredi zararı deneyimleri ile birlikte, Grup'un geleceğe yönelik tahminleri de dikkate alınmaktadır.

Ticari Alacaklar

Grup, konsolide finansal tablolarında itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen ve önemli bir finansman bileşeni içermeyen (1 yıldan kısa vadeli olan) ticari alacaklarının değer düşüklüğü hesaplamaları kapsamında TFRS 9 standardında tanımlanan "basitleştirilmiş yaklaşımı" uygulamayı tercih etmiştir. Söz konusu yaklaşım ile Grup, ticari alacakların belirli sebeplerle değer düşüklüğüne uğramadığı durumlarda (gerçekleşmiş değer düşüklüğü zararları haricinde), ticari alacaklara ilişkin zarar karşılıklarını "ömür boyu beklenen kredi zararlarına" eşit bir tutardan ölçmektedir.

Grup, ticari alacaklara ilişkin beklenen kredi zararlarının ölçümünde bir karşılık matrisi kullanmaktadır. İlgili matriste ticari alacakların vadelerinin aşıldığı gün sayısına bağlı olarak belirli karşılık oranları hesaplanmakta ve söz konusu oranlar her raporlama döneminde gözden geçirilerek, gerektiği durumlarda, revize edilmektedir. Beklenen kredi zarar karşılıklarındaki değişim konsolide gelir tablosunda "esas faaliyetlerden diğer gelirler / giderler" hesabında muhasebeleştirilmektedir.

Değişikliklerin, 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla Grup konsolide mali tablolarında önemli bir etkisi bulunmamaktadır.

- **TFRS 15, "Müşteri sözleşmelerinden hasılat";** 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Amerika'da Kabul Görmüş Muhasebe Standartları ile yapılan uyum çalışması sonucu ortaya çıkan yeni standart hasılatın finansal raporlamasını ve finansal tabloların toplam gelirlerinin dünya çapında karşılaştırılabilir olmasını sağlamayı amaçlamıştır.
- **TFRS 15, "Müşteri sözleşmelerinden hasılat" standardındaki değişiklikler;** 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişikliklerle edim (performans) yükümlülüklerini belirleyen uygulama rehberliğine, fikri mülkiyet lisanslarının muhasebesine ve işletmenin asıl midir yoksa aracı mıdır değerlendirmesine (net hasılat sunumuna karşın brüt hasılat sunumu) ilişkin açıklamaları içermektedir. Uygulama rehberliğindeki bu alanların her biri için yeni ve değiştirilmiş açıklayıcı örnekler eklenmiştir. UMSK, aynı zamanda yeni hasılat standardına geçiş ile ilgili ek pratik tedbirler dahil etmiştir.

Hasılatın muhasebeleştirilmesi

Grup, 1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren TFRS 15 "Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat Standardı" doğrultusunda aşağıda yer alan beş aşamalı model kapsamında hasılatı konsolide finansal tablolarında muhasebeleştirmektedir.

- Müşteriler ile yapılan sözleşmelerin tanımlanması
- Sözleşmelerdeki edim yükümlülüklerinin tanımlanması
- Sözleşmelerdeki işlem bedelinin belirlenmesi
- İşlem bedelinin edim yükümlülüklerine dağıtılması
- Hasılatın muhasebeleştirilmesi

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar (Devamı)

2.1.2 Türkiye Finansal Raporlama Standartları'ndaki (TFRS) değişiklikler (Devamı)

Grup, müşterilerle yapılan her bir sözleşmede taahhüt ettiği mal veya hizmetleri değerlendirerek, söz konusu mal veya hizmetleri devretmeye yönelik verdiği her bir taahhüdü ayrı bir edim yükümlülüğü olarak belirlemektedir.

Her bir edim yükümlülüğü için, edim yükümlülüğünün zamana yayılı olarak mı yoksa belirli bir anda mı yerine getirileceği sözleşme başlangıcında belirlenir. Grup, bir mal veya hizmetin kontrolünü zamanla devreder ve dolayısıyla ilgili satışlara ilişkin edim yükümlülüklerini zamana yayılı olarak yerine getirirse, söz konusu edim yükümlülüklerinin tamamen yerine getirilmesine yönelik ilerlemeyi ölçerek hasılatı zamana yayılı olarak konsolide finansal tablolara alır.

Grup, taahhüt edilmiş bir mal veya hizmeti müşterisine devrederek edim yükümlülüğünü yerine getirdiğinde veya getirdikçe, bu edim yükümlülüğüne tekabül eden işlem bedelini hasılat olarak konsolide finansal tablolara kaydeder. Mal veya hizmetlerin kontrolü müşterilerin eline geçtiğinde (veya geçtikçe) mal veya hizmet devredilmiş olur.

Grup, satışı yapılan mal veya hizmetin kontrolünün müşteriye devrini değerlendirirken,

- Grup'un mal veya hizmete ilişkin tahsil hakkına sahipliği,
- müşterinin mal veya hizmetin yasal mülkiyetine sahipliği,
- mal veya hizmetin zilyetliğinin devri,
- müşterinin mal veya hizmetin mülkiyetine sahip olmaktan doğan önemli risk ve getirilere sahipliği,
- müşterinin mal veya hizmeti kabul etmesi koşullarını dikkate alır.

Grup, sözleşmenin başlangıcında, müşteriye taahhüt ettiği mal veya hizmetin devir tarihi ile müşterinin bu mal veya hizmetin bedelini ödediği tarih arasında geçen sürenin bir yıl veya daha az olacağını öngörmesi durumunda, taahhüt edilen bedelde önemli bir finansman bileşeninin etkisi için düzeltme yapmamaktadır. Diğer taraftan, hasılatın içerisinde önemli bir finansman unsuru bulunması durumunda, hasılat değeri gelecekte oluşacak tahsilatların, finansman unsuru içerisinde yer alan faiz oranı ile indirgenmesi ile tespit edilir. Fark, tahakkuk esasına göre esas faaliyetlerden diğer gelirler olarak ilgili dönemlere kaydedilir.

Değişikliklerin, 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla Grup konsolide mali tablolarında önemli bir etkisi bulunmamaktadır.

- **TMS 40, "Yatırım amaçlı gayrimenkuller" standardındaki değişiklikler;** 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Yatırım amaçlı gayrimenkullerin sınıflandırılmasına ilişkin yapılan bu değişiklikler, kullanım amacıyla değişiklik olması durumunda yatırım amaçlı gayrimenkullere ya da gayrimenkullerden yapılan sınıflandırmalarla ilgili netleştirme yapmaktadır. Bir gayrimenkulün kullanımının değişmesi durumunda bu gayrimenkulün 'yatırım amaçlı gayrimenkul' tanımlarına uyup uymadığının değerlendirilmesinin yapılması gerekmektedir. Bu değişim kanıtlarla desteklenmelidir. Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durum ve performansı üzerinde önemli bir etkisi bulunmamaktadır.
- **TFRS 2 'Hisse bazlı ödemeler' standardındaki değişiklikler;** 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Değişiklik nakde dayalı hisse bazlı ödemelerin ölçüm esaslarını ve bir ödüllendirmeyi nakde dayalıdan özkaynağa dayalıya çeviren değişikliklerin nasıl muhasebeleştirileceğini açıklamaktadır. Bu değişiklik aynı zamanda bir işverenin çalışanının hisse bazlı ödemesine ilişkin bir miktarı kesmek ve bunu vergi dairesine ödemekle yükümlü olduğu durumlarda, TFRS 2'nin esaslarına bir istisna getirerek, bu ödül sanki tamamen özkaynağa dayalıymışçasına işlem görmesini gerektirmektedir. Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durum ve performansı üzerinde önemli bir etkisi bulunmamaktadır.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar (Devamı)

2.1.2 Türkiye Finansal Raporlama Standartları'ndaki (TFRS) değişiklikler (Devamı)

2014-2016 dönemi yıllık iyileştirmeler; 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir.

- TFRS 1, "Türkiye finansal raporlama standartlarının ilk uygulaması", TFRS 7, TMS 19 ve TFRS 10 standartlarının ilk kez uygulama aşamasında kısa dönemli istisnalarını kaldırmıştır.
- TMS 28, "İştiraklerdeki ve iş ortaklıklarındaki yatırımlar"; bir iştirak ya da iş ortaklığının gerçeğe uygun değerden ölçülmesine ilişkin açıklık getirmiştir. Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durum ve performansı üzerinde önemli bir etkisi bulunmamaktadır.

- **TFRS Yorum 22, "Yabancı para cinsinden yapılan işlemler ve avanslar ödemeleri";** 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu yorum yabancı para cinsinden yapılan işlemler ya da bu tür işlemlerin bir parçası olarak yapılan ödemelerin yabancı bir para cinsinden yapılması ya da fiyatlanması konusunu ele almaktadır. Bu yorum tek bir ödemenin yapılması/alınması durumunda ve birden fazla ödemenin yapıldığı/alındığı durumlara rehberlik etmektedir. Bu rehberliğin amacı uygulamadaki çeşitliliği azaltmaktadır. Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durum ve performansı üzerinde önemli bir etkisi bulunmamaktadır.

b. 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla yayımlanmış ancak henüz yürürlüğe girmemiş olan standartlar ve değişiklikler:

- **TFRS 9, "Finansal araçlar'daki değişiklikler";** 1 Ocak 2019 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklik, itfa edilmiş maliyet ile ölçülen finansal bir yükümlülüğün, finansal tablo dışı bırakılma sonucu doğurmadan değiştirildiğinde, ortaya çıkan kazanç veya kaybın doğrudan kar veya zararda muhasebeleştirilmesi konusunu doğrulamaktadır. Kazanç veya kayıp, orijinal sözleşmeye dayalı nakit akışları ile orijinal etkin faiz oranından iskonto edilmiş değiştirilmiş nakit akışları arasındaki fark olarak hesaplanır. Bu, farkın UMS 39'dan farklı olarak enstrümanın kalan ömrü boyunca yayılarak muhasebeleştirilmesinin mümkün olmadığı anlamına gelmektedir. Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durum ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.
- **TMS 28, "İştiraklerdeki ve iş ortaklıklarındaki yatırımlar'daki değişiklikler";** 1 Ocak 2019 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Şirketlerin özkaynak metodunu uygulamadığı uzun vadeli iştirak veya müşterek yönetime tabi yatırımlarını, TFRS 9 kullanarak muhasebeleştirileceklerini açıklığa kavuşturmuştur. Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durum ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.
- **TFRS 16, "Kiralama işlemleri";** 1 Ocak 2019 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. TFRS 15, 'Müşteri sözleşmelerinden hasılat' standardı ile birlikte erken uygulamaya izin verilmektedir. Bu yeni standart mevcut TMS 17 rehberliğinin yerini alır ve özellikli kiralayanlar açısından muhasebesinde geniş kapsamlı bir değişiklik yapar. Şu anki TMS 17 kurallarına göre kiralayanlar bir kiralama işlemine taraf olduklarında bu işlem için finansal kiralama (bilanço içi) ya da faaliyet kiralaması (bilanço dışı) ayrımı yapmak zorundalar. Fakat TFRS 16'ya göre artık kiralayanlar neredeyse tüm kiralama sözleşmeleri için gelecekte ödeyecekleri kiralama yükümlülüklerini ve buna karşılık olarak da bir varlık kullanım hakkını bilançolarına yazmak zorunda olacaklardır. UMSK kısa dönemli kiralama işlemleri ve düşük değerli varlıklar için bir istisna öngörmüştür, fakat bu istisna sadece kiraya verenler açısından uygulanabilir. Kiraya verenler için muhasebe neredeyse aynı kalmaktadır. Ancak UMSK'nın kiralama işlemlerinin tanımını değiştirmesinden ötürü (sözleşmelerdeki içeriklerin birleştirilmesi ya da ayrıştırılmasındaki rehberliği değiştirdiği gibi) kiraya verenler de bu yeni standarttan etkileneceklerdir. En azından yeni muhasebe modelinin kiraya verenler ve kiralayanlar arasında pazarlıklara neden olacağı beklenmektedir. TFRS 16'ya göre bir sözleşme belirli bir süre için belirli bir tutar karşılığında bir varlığın kullanım hakkını ve o varlığı kontrol etme hakkını içeriyorsa o sözleşme bir kiralama sözleşmesidir ya da kiralama işlemi içermektedir. Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durum ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar (Devamı)

2.1.2 Türkiye Finansal Raporlama Standartları'ndaki (TFRS) değişiklikler (Devamı)

- **TFRS Yorum 23, "Vergi uygulamalarındaki belirsizlikler";** 1 Ocak 2019 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu yorum TMS 12 Gelir Vergileri standardının uygulamalarındaki bazı belirsizliklere açıklık getirmektedir. UFRS Yorum Komitesi daha önce vergi uygulamalarında bir belirsizlik olduğu zaman bu belirsizliğin TMS 12'ye göre değil TMS 37 'Karşılıklar, Koşullu Borçlar ve Koşullu Varlıklar' standardının uygulanması gerektiğini açıklığa kavuşturmuştu. TFRS Yorum 23 ise gelir vergilerinde belirsizlikler olduğu durumlarda ertelenmiş vergi hesaplamasının nasıl ölçüleceği ve muhasebeleştirileceği ile ilgili açıklama getirmektedir.
- Vergi uygulaması belirsizliği, bir şirket tarafından yapılan bir vergi uygulamasının vergi otoritesince kabul edilir olup olmadığının bilinmediği durumlarda ortaya çıkar. Örneğin, özellikle bir giderin indirim olarak kabul edilmesi ya da iade alınabilir vergi hesaplamasına belirli bir kalemin dahil edilip edilmemesiyle ilgili vergi kanunda belirsiz olması gibi. TFRS Yorum 23 bir kalemin vergi uygulamalarının belirsiz olduğu; vergilendirilebilir gelir, gider, varlık ya da yükümlülüğün vergiye esas tutarları, vergi gideri, alacağı ve vergi oranları da dahil olmak üzere her durumda geçerlidir. Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durum ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

2015-2017 yıllık iyileştirmeler; 1 Ocak 2019 ve sonrası yıllık raporlama dönemleri için geçerlidir. Bu iyileştirmeler aşağıdaki değişiklikleri içermektedir:

- TFRS 3 'İşletme Birleşmeleri', kontrolü sağlayan işletme, müşterek faaliyette daha önce edindiği payı yeniden ölçer.
- TFRS 11 'Müşterek Anlaşmalar', müşterek kontrolü sağlayan işletme, müşterek faaliyette daha önce edindiği payı yeniden ölçmez.
- TMS 12 'Gelir Vergileri', işletme, temettülerin gelir vergisi etkilerini aynı şekilde muhasebeleştirir.
- TMS 23 'Borçlanma Maliyetleri, bir özellikli varlığın amaçlanan kullanıma veya satışa hazır hale gelmesi için yapılan her borçlanmayı, genel borçlanmanın bir parçası olarak değerlendirir.

Söz konusu değişikliklerin Grup'un finansal durum ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

TMS 19 'Çalışanlara Sağlanan Faydalar', planda yapılan değişiklik, küçülme veya yerine getirme ile ilgili iyileştirmeler; 1 Ocak 2019 ve sonrasında olan yıllık raporlama dönemleri için geçerlidir. Bu iyileştirmeler aşağıdaki değişiklikleri gerektirir:

- Planda yapılan değişiklik, küçülme ve yerine getirme sonrası dönem için; cari hizmet maliyeti ve net faizi belirlemek için güncel varsayımların kullanılması;
- Geçmiş dönem hizmet maliyetinin bir parçası olarak kar veya zararda muhasebeleştirme, ya da varlık tavanından kaynaklanan etkiyle daha önce finansal tablolara alınmamış olsa bile, fazla değerdeki herhangi bir azalmanın, yerine getirmedeki bir kazanç ya da zararın finansal tablolara alınması.

Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durum ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

2.1.3 Yabancı ülkelerde faaliyet gösteren iş ortaklıklarının finansal tabloları

Yabancı ülkelerde faaliyet gösteren İş Ortaklıklarının finansal tabloları, faaliyet gösterdikleri ülkelerde geçerli olan kanun ve yönetmeliklere uygun olarak hazırlanmış olup Türkiye Finansal Raporlama Standartları uyarınca doğru sunumun yapılması amacıyla gerekli düzeltmeler yansıtılarak düzenlenmiştir. İlgili yabancı ortaklıkların varlık ve yükümlülükleri konsolide bilanço tarihindeki döviz kuru, gelir ve giderler ortalama döviz kuru kullanılarak Türk Lirası'na çevrilmiştir. Kapanış ve ortalama kur kullanımı sonucu ortaya çıkan kur farkları diğer kapsamlı gelir tablosu ve özkaynaklar içerisindeki yabancı para çevrim farkları hesabı altında takip edilmektedir.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar (Devamı)

2.1.4 Konsolidasyon esasları

- a) 30 Eylül 2018 tarihinde sona eren ara döneme ait özet konsolide finansal tablolar, 31 Aralık 2017 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolarda belirtilen esaslarla tutarlı olarak hazırlanan ana şirket olan Tüpraş'ın ve Bağlı Ortaklıkları'nın finansal tablolarını kapsamaktadır.
- b) 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla konsolidasyona tabi tutulan Bağlı Ortaklıklar ve İş Ortaklıkları'nın oy hakları ve etkin ortaklık payları 31 Aralık 2017 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolarda belirtilen oy hakları ve etkin ortaklık paylarından değişiklik göstermemiştir.

	30 Eylül 2018		31 Aralık 2017	
	Şirket tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı oy hakkı (%)	Etkin ortaklık payı (%)	Şirket tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı oy hakkı (%)	Etkin ortaklık payı (%)
Bağlı Ortaklık				
Ditaş	79,98	79,98	79,98	79,98
Üsküdar	79,98	79,98	79,98	79,98
Damla	79,98	79,98	79,98	79,98
Beykoz	79,98	79,98	79,98	79,98
Kadıköy	79,98	79,98	79,98	79,98
Sarıyer	79,98	79,98	79,98	79,98
Kartal	79,98	79,98	79,98	79,98
Maltepe	79,98	79,98	79,98	79,98
Salacak	79,98	79,98	79,98	79,98
Karşıyaka	79,98	79,98	79,98	79,98
Bakırköy	79,98	79,98	79,98	79,98
Karaköy	79,98	79,98	79,98	79,98
Çengelköy	79,98	79,98	79,98	79,98
Pendik	79,98	79,98	79,98	79,98
Tuzla	79,98	79,98	79,98	79,98
Körfez (*)	100,00	100,00	100,00	100,00

(*) Körfez, 1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla tam konsolidasyon kapsamına alınmıştır (Not 9).

Bağlı Ortaklıklar'a ait finansal durum tabloları ve gelir tabloları tam konsolidasyon yöntemi kullanılarak konsolide edilmiş olup, Şirket'in sahip olduğu payların kayıtlı iştirak değeri, ilgili özkaynak ile karşılıklı olarak netleştirilmiştir. Şirket ile Bağlı Ortaklıkları arasındaki işlemler ve bakiyeler konsolidasyon kapsamında karşılıklı olarak silinmektedir. Şirket'in sahip olduğu bağlı ortaklık hisselerinin kayıtlı değerleri ve bu hisselerden kaynaklanan temettüleri, ilgili özkaynak ve kapsamlı gelir tablosu hesaplarından netleştirilmiştir.

- c) İş ortaklıkları, Grup'un müşterek kontrolüne sahip olduğu işletmelerdir. Müşterek kontrol, bir anlaşma üzerindeki kontrolün sözleşmeye dayalı olarak paylaşılmasıdır. Bu kontrol, ilgili faaliyetlere ilişkin kararların kontrolü paylaşan tarafların oy birliği ile mutabakatını gerektirdiği durumda vardır. Özkaynak yöntemine göre, iş ortaklıkları başlangıçta elde etme maliyeti ile muhasebeleştirilir. Edinme tarihinden sonra ise, yatırımcının yatırım yapılan işletmenin kar veya zararındaki payı yatırımın defter değeri artırılarak ya da azaltılarak kar veya zarar tablosuna yansıtılır.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar (Devamı)

2.1.4 Konsolidasyon esasları (Devamı)

Aşağıdaki tabloda 30 Eylül 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla özkaynaktan pay alma yöntemine göre muhasebeleştirilen iş ortaklıklarının oranları gösterilmiştir:

	30 Eylül 2018		31 Aralık 2017	
	Şirket tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı oy hakkı (%)	Etkin ortaklık payı (%)	Şirket tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı oy hakkı (%)	Etkin ortaklık payı (%)
Özkaynaktan pay alma yöntemi kullanılarak değerlendirilen iş ortaklıkları				
Opet	50,00	40,00	50,00	40,00
Opet International Limited (*)	50,00	40,00	50,00	40,00
Opet Trade B.V.(*)	50,00	40,00	50,00	40,00
Tasfiye halinde Opet Trade Singapore(*) (**)	50,00	40,00	50,00	40,00
THY Opet Havacılık Yakıtları A.Ş.(*)	25,00	20,00	25,00	20,00
Opet Fuchs Madeni Yağ San. ve Tic. A.Ş.(*)	25,00	20,00	25,00	20,00
Op Ay Akaryakıt Ticaret Ltd. Şti.(*)	25,00	20,00	25,00	20,00
Akdeniz Akaryakıt Depolama Nakliyat ve Tic. A.Ş.(*)	16,65	13,32	16,65	13,32
Nemrut Liman ve Boru İşl. Nak. İç ve Dış Tic. Ltd. Şti.(*)	12,50	10,00	12,50	10,00
Opet Aygaz Gayrimenkul A.Ş.(*)	25,00	20,00	25,00	20,00

(*) İlgili şirketler Opet'in finansal tablolarında konsolidasyon kapsamına alınmaktadır veya özkaynak yöntemi ile muhasebeleştirilmektedir.

(**) 15 Temmuz 2015 tarihinden itibaren faaliyetlerini durdurmuştur.

- d) Grup'un toplam oy haklarının %20'nin altında olduğu veya %20'nin üzerinde olmakla birlikte Grup'un önemli bir etkiye sahip olmadığı veya konsolide finansal tablolar açısından önemlilik teşkil etmeyen, teşkilatlanmış piyasalarda işlem görmeyen satılmaya hazır finansal varlıklar gerçeğe uygun değerleriyle, gerçeğe uygun değerleri güvenilir bir şekilde belirlenemeyen satılmaya hazır finansal varlıklar maliyet bedelleri üzerinden, varsa, değer kaybı ile ilgili karşılık düşüldükten sonra konsolide finansal tablolara yansıtılmıştır (Not 9).
- e) Bağlı Ortaklıklar'ın net varlıklarında ve faaliyet sonuçlarında ana ortaklık dışı paya sahip hissedarların payları, konsolide finansal durum tablosu ve kapsamlı gelir tablosunda ana ortaklık dışı pay olarak gösterilmiştir.

2.2.1 Karşılaştırmalı bilgiler

Finansal durum ve performans trendlerinin tespitine imkan vermek üzere, Grup'un konsolide finansal tabloları önceki dönemle karşılaştırmalı hazırlanmaktadır.

Grup, 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla konsolide finansal durum tablosunu 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla hazırlanmış konsolide finansal durum tablosu ile 30 Eylül 2018 tarihinde sona eren ara döneme ait konsolide kapsamlı gelir tablosunu, nakit akış tablosunu ve özkaynak değişim tablosunu ise 30 Eylül 2017 tarihinde sona eren ara döneme ait konsolide finansal tablolar ile karşılaştırmalı olarak düzenlemiştir.

2.2.2 Netleştirme/Mahsup

Finansal varlık ve yükümlülükler, gerekli kanuni hak olması, söz konusu varlık ve yükümlülükleri net olarak değerlendirmeye niyet olması veya varlıkların elde edilmesi ile yükümlülüklerin yerine getirilmesinin eş zamanlı olduğu durumlarda net olarak gösterilirler.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.2. Muhasebe politikalarında değişiklikler

2.2.3 Faaliyetlerin mevsimselliği

Grup'un faaliyet gösterdiği petrol sektörünün dinamiklerine bağlı olarak, finansal tabloları önemli ölçüde etkileyecek mevsimsellik etkisi bulunmamaktadır.

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti

30 Eylül 2018 tarihinde sona eren döneme ilişkin özet ara dönem konsolide finansal tablolar, TFRS'nin ara dönem finansal tabloların hazırlanmasına yönelik TMS 34 standardına uygun olarak hazırlanmıştır. Ayrıca, 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla özet ara dönem konsolide finansal tablolar, 31 Aralık 2017 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tabloların hazırlanması sırasında uygulanan muhasebe politikalarıyla tutarlı olan muhasebe politikalarının uygulanması suretiyle hazırlanmıştır. Dolayısıyla, bu özet ara dönem konsolide finansal tablolar, 31 Aralık 2017 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolar ile birlikte değerlendirilmelidir.

3. İşletme birleşmeleri

30 Eylül 2018 tarihinde sona eren ara dönem içerisinde gerçekleşen herhangi bir işletme birleşmesi yoktur.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

4. Nakit ve nakit benzerleri

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Bankalar		
Gelir payı (bloke)	1.388.509	1.198.211
Vadeli mevduat	8.537.443	7.568.764
Vadesiz mevduat	14.817	23.971
Vadeli mevduat faiz tahakkukları	17.026	11.123
Toplam	9.957.795	8.802.069

Gelir payı (bloke)

Şirket tarafından, Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği'nde belirlendiği üzere, müşterilerden alınan gelir payı bankalarda tutulmakta ve Şirket kayıtlarında bloke mevduat olarak değerlendirilmektedir. Gelir payları 30 Eylül 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla devlet iç borçlanma senetleri faiz oranları ile vadeli mevduat olarak ve gecelik faizli mevduat olarak değerlendirilmiştir (Not 15).

Vadeli mevduat ve diğer hazır değerler

30 Eylül 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla vadeli mevduatların detayı aşağıdaki gibidir:

30 Eylül 2018

	Etkin faiz oranı (%)	1 aydan kısa	1 - 3 ay arası	Toplam
TL	23,64	38.195	-	38.195
ABD Doları	7,98	6.578.046	10.506	6.588.552
Avro	5,79	1.903.256	6.271	1.909.527
İngiliz Sterlini	1,40	1.169	-	1.169
Vadeli mevduat		8.520.666	16.777	8.537.443

31 Aralık 2017

	Etkin faiz oranı (%)	1 aydan kısa	1 - 3 ay arası	Toplam
TL	13,94	74.655	1.917	76.572
ABD Doları	4,37	6.944.727	17.917	6.962.644
Avro	2,13	499.531	29.463	528.994
İngiliz Sterlini	1,40	554	-	554
Vadeli mevduat		7.519.467	49.297	7.568.764

30 Eylül 2018 ve 30 Eylül 2017 tarihleri itibarıyla konsolide nakit akış tablosunda yer alan nakit ve nakit benzeri değerler aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2018	30 Eylül 2017
Hazır değerler	9.957.795	7.762.766
Eksi: Bloke mevduatlar (Gelir payı)	(1.388.509)	(1.141.469)
Eksi: Vadeli mevduat faiz tahakkukları	(17.026)	(30.219)
Nakit ve nakit benzeri değerler	8.552.260	6.591.078

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

5. Borçlanmalar

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Kısa vadeli borçlanmalar:		
Kısa vadeli banka kredileri	1.483.599	340.875
Kredi faiz tahakkukları	2.589	-
Toplam	1.486.188	340.875
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları:		
Uzun vadeli banka kredilerinin kısa vadeli taksitleri	3.651.011	2.156.144
Çıkarılmış tahviller	-	2.640.330
Kredi faiz tahakkukları	211.143	93.429
Tahvil faiz tahakkukları	85.581	42.936
Toplam	3.947.735	4.932.839
Uzun vadeli borçlanmalar:		
Uzun vadeli banka kredileri	9.994.642	7.136.940
Çıkarılmış tahviller	4.193.140	2.640.330
Toplam	14.187.782	9.777.270
Toplam borçlanmalar	19.621.705	15.050.984

Tüpraş, 12 Ekim 2017 tarihinde Londra Borsasına kote, 700 milyon ABD Doları nominal değerinde, 7 yıl vadeli, 6 ayda bir kupon ödemeli ve vade sonunda anapara ve kupon ödemeli, yıllık %4,5 faiz oranlı tahvil ihraç etmiştir.

Tüpraş, işletme sermayesi ihtiyaçlarının karşılanması ve borçlanma vadelerinin ağırlıklı ortalamasının uzatılmasını teminen, uzun vadeli dış finansman sağlanması amacıyla HSBC (Koordinatör), ING (Kredi Temsilcisi), The Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ, Ltd., Citibank N.A., Intesa Sanpaolo ve JPMorgan Chase Bank, N.A., London Branch'tan oluşan bankalar topluluğu ile kredi sözleşmesi imzalamıştır. Bu sözleşmelere istinaden 29 Mart 2016 tarihinde 261,5 milyon Avro ve 157,5 milyon ABD Doları tutarlarında kredi kullanılmıştır. Krediler 6 ayda bir faiz ödemeli, ilk 3 yıl geri ödemesiz ve toplam 5 yıl vadeli.

Tüpraş, 2 Kasım 2012 tarihinde Londra Borsasına kote, 700 milyon ABD Doları nominal değerinde, 5,5 yıl vadeli, 6 ayda bir kupon ödemeli ve vade sonunda anapara ve kupon ödemeli, yıllık %4,125 faiz oranlı ihraç ettiği tahvili 30 Nisan 2018 tarihinde ödemiştir.

Tüpraş 2011 yılında, Fuel Oil Dönüşüm Projesi Yatırımının finansmanı için 3 ayrı kredi anlaşması imzalamış olup, bu anlaşmalara istinaden 2011-2015 yılları arasında kredi sigorta ödemeleri ve yatırım harcamaları için toplam 1.998 milyon ABD Doları tutarında kredi kullanmıştır. Finansman paketi kapsamında İspanyol İhracat Kredi Kuruluşu (CESCE) ve İtalyan İhracat Kredi Kuruluşu (SACE) tarafından sigorta edilen krediler ilk 4 yıl anapara ve faiz geri ödemesiz, toplam 12 yıl vadeli, üçüncü kredi anlaşması ise ilk 4 yıl anapara geri ödemesiz, toplam 7 yıl vadeli. Bu kredilerin geri ödemeleri 2015 yılında başlamış olup 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla kredilerin toplam tutarı 1.102 milyon ABD Dolarıdır (31 Aralık 2017-1.239 milyon ABD Doları).

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

5. Borçlanmalar (Devamı)

30 Eylül 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla kısa ve uzun vadeli borçlanmaların para birimi ve etkin faiz oranı bilgileri aşağıdaki gibidir:

			30 Eylül 2018
	Etkin faiz oranı (%)	Orijinal bakiyeler	Bin TL
Kısa vadeli borçlanmalar:			
ABD doları krediler	3,84	140.000.000	838.628
TL krediler (*)	24,25	644.971.050	644.971
Faiz tahakkukları			2.589
Toplam kısa vadeli borçlanmalar			1.486.188
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları:			
ABD doları krediler	4,35	353.472.744	2.117.372
Avro krediler	2,07	117.132.390	814.128
TL krediler	12,97	719.510.921	719.511
			3.651.011
Faiz tahakkukları			296.724
Toplam uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları			3.947.735
Uzun vadeli borçlanmalar:			
ABD doları krediler	4,22	1.296.661.696	7.767.264
ABD doları tahviller	4,55	700.000.000	4.193.140
Avro krediler	2,07	176.641.335	1.227.745
TL krediler	19,81	999.632.869	999.633
			14.187.782
Faiz tahakkukları			-
Toplam uzun vadeli borçlanmalar			14.187.782

(*) 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla, ÖTV, Gümkart ve SGK borçlarının ödenmesinde bankalar tarafından Şirket'e 551.971 bin TL tutarında faizsiz kredi sağlanmıştır (31 Aralık 2017 - 327.673 bin TL).

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

5. Borçlanmalar (Devamı)

			31 Aralık 2017
	Etkin faiz oranı (%)	Orijinal bakiyeler	Bin TL
Kısa vadeli borçlanmalar:			
ABD doları krediler	1,45	3.500.000	13.202
TL krediler (*)	-	327.673.483	327.673
Faiz tahakkukları			-
Toplam kısa vadeli borçlanmalar			340.875
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları:			
ABD doları krediler	3,58	316.227.073	1.192.776
ABD doları tahviller	4,17	700.000.000	2.640.330
Avro krediler	3,26	9.220.636	41.636
TL krediler	12,48	921.732.026	921.732
			4.796.474
Faiz tahakkukları			136.365
Toplam uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları			4.932.839
Uzun vadeli borçlanmalar:			
ABD doları krediler	3,38	1.460.677.340	5.509.529
ABD doları tahviller	4,55	700.000.000	2.640.330
Avro krediler	2,06	291.146.521	1.314.672
TL krediler	13,43	312.738.562	312.739
			9.777.270
Faiz tahakkukları			-
Toplam uzun vadeli borçlanmalar			9.777.270

30 Eylül 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla uzun vadeli borçlanmaların vade analizi aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
2019	757.658	1.867.259
2020	3.517.048	1.683.158
2021	2.181.791	1.373.304
2022	1.537.705	960.727
2023 ve sonrası	6.193.580	3.892.822
Toplam	14.187.782	9.777.270

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

5. Borçlanmalar (Devamı)

30 Eylül 2018 ve 30 Eylül 2017 tarihleri itibarıyla borçlanmaların hareketi aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
1 Ocak	15.050.984	12.134.265
Alınan yeni finansal borçlar	29.690.145	33.024.695
Anapara ödemeleri	(32.194.993)	(33.240.818)
Faiz tahakkukları değişimi	162.948	56.465
Kur farkları değişimi	6.912.621	192.238
30 Eylül	19.621.705	12.166.845

6. Ticari alacaklar ve borçlar

Kısa vadeli ticari alacaklar:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Ticari alacaklar	6.596.421	3.658.736
İlişkili taraflardan ticari alacaklar (Not 31)	2.862.216	1.399.601
Şüpheli ticari alacaklar	4.600	3.184
Diğer ticari alacaklar	5	16
Eksi: Vadeli satışlardan kaynaklanan ertelenen finansman geliri	(139.249)	(31.320)
Eksi: Şüpheli ticari alacak karşılığı	(4.600)	(3.184)
Toplam kısa vadeli ticari alacaklar (net)	9.319.393	5.027.033

Tüpraş, yurtiçi alacaklarını devlet iç borçlanma senetleri faiz oranlarını kullanarak, yurtdışı alacaklarını altı aylık libor oranlarını kullanarak iskonto etmektedir.

Tüpraş, 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla gayri kabili rücu faktoring kapsamında faktoring şirketlerinden tahsil etmiş olduğu 1.419.814 bin TL'yi (31 Aralık 2017 - 860.788 bin TL) ticari alacaklardan düşmüştür.

Vadesi geçmemiş ve değer düşüklüğüne uğramamış ticari alacakların kredi kalitesi

Grup, vadesi geçmemiş ve değer düşüklüğüne uğramamış veya koşulları yeniden görüşülmüş ticari alacakların kredi kalitesine ilişkin detayları dört grupta incelemektedir. 30 Eylül 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla söz konusu ticari alacakların kredi kalitesine ilişkin detaylar aşağıda belirtilmiştir:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Grup 1	25.995	8.505
Grup 2	2.307.743	762.329
Grup 3	4.343.472	4.152.610
Grup 4	2.578.250	65.184
Toplam	9.255.460	4.988.628

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

6. Ticari alacaklar ve borçlar (Devamı)

- Grup 1 - Yeni müşteriler (3 aydan kısa süredir müşteri olanlar)
Grup 2 - Kamu kurum ve kuruluşları
Grup 3 - Önceki dönemlerde tahsil gecikmesi yaşanmamış mevcut müşteriler (3 aydan uzun süredir müşteri olanlar)
Grup 4 - Önceki dönemlerde tahsilat sıkıntısı yaşanmış, ancak gecikmeli olsa da tahsilat yapılmış mevcut müşteriler
(Grup 1 ve 2 hariç)

Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış ticari alacaklar için yaşlandırma analizi

30 Eylül 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış ticari alacakların yaşlandırması aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
3 aydan kısa	60.871	37.224
3-12 ay arası	2.907	1.181
1 yıldan uzun	155	-
Toplam	63.933	38.405

Grup'un vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış ticari alacaklar için almış olduğu 59.017 bin TL (31 Aralık 2017 -28.587 bin TL) teminat bulunmaktadır.

Şüpheli ticari alacak karşılığının 30 Eylül 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren ara dönemler içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
1 Ocak	3.184	2.676
Dönem içerisindeki artış	1.799	-
Dönem içerisindeki tahsilatlar	(383)	(30)
30 Eylül	4.600	2.646

Kısa vadeli ticari borçlar:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Ticari borçlar	16.538.821	8.106.081
İlişkili taraflara ticari borçlar (Not 31)	173.933	115.456
Eksi: Vadeli alışlardan kaynaklanan ertelenen finansman gideri	(74.291)	(8.371)
Toplam kısa vadeli ticari borçlar (net)	16.638.463	8.213.166

Tüpraş, kısa vadeli ticari borçlarını altı aylık libor oranlarını kullanarak iskonto etmektedir.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

7. Diğer alacaklar ve borçlar

Kısa vadeli diğer alacaklar:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Verilen depozito ve teminatlar	69.902	66.887
Sigorta tazminat alacakları	19.504	8.239
Personelden alacaklar	13.429	9.141
Şüpheli diğer alacaklar	244	360
Eksi: Şüpheli diğer alacaklar karşılığı	(244)	(360)
Toplam	102.835	84.267

8. Stoklar

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
İlk madde ve malzeme	2.913.847	1.901.787
Mamuller	2.628.169	1.401.057
Yarı mamuller	2.336.502	1.278.257
Ticari mallar	339.409	195.767
Yoldaki mallar	247.041	487.155
Diğer stoklar	33.301	28.313
	8.498.269	5.292.336
Stok değer düşüklüğü karşılığı	(2.954)	(1.246)
Toplam	8.495.315	5.291.090

Stok değer düşüklüğü karşılığının 30 Eylül 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren dönemler içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
1 Ocak	1.246	-
Dönem içerisindeki artışlar	2.954	-
Dönem içerisindeki iptaller	(1.246)	-
30 Eylül	2.954	-

9. Finansal yatırımlar

	30 Eylül 2018		31 Aralık 2017	
	İştirak oranı (%)	Tutar	İştirak oranı (%)	Tutar
Körfez Hava Ulaştırma A.Ş.	-	-	100,00	9.000
		-		9.000

Körfez, 1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla tam konsolidasyon kapsamına alınmıştır.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

10. Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar

	İştirak oranı (%)	30 Eylül 2018	İştirak oranı (%)	31 Aralık 2017
		Tutar		Tutar
OPET Petrolcülük A.Ş.	40,00	1.234.658	40,00	1.134.364
		1.234.658		1.134.364

28 Aralık 2006 tarihinde Opet hisselerinin satın alımından doğan 189.073 bin TL'lik şerefiye tutarı mali tablolarda özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların üzerine sınıflandırılmıştır.

30 Eylül 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlardaki değişimler aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
1 Ocak	1.134.364	923.994
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların;		
Mali yıl karlarındaki pay	191.202	184.980
Dağıttığı temettü	(120.000)	(70.000)
Yabancı para çevrim farkları	29.092	380
30 Eylül	1.234.658	1.039.354

Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların özet mali tabloları (etkin ortaklık payı öncesi) aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Dönen varlıklar	5.836.394	3.783.607
Duran varlıklar	2.802.256	2.662.261
Toplam varlıklar	8.638.650	6.445.868
Kısa vadeli yükümlülükler	4.043.122	2.724.380
Uzun vadeli yükümlülükler	1.981.565	1.358.260
Özkaynaklar	2.613.963	2.363.228
Toplam kaynaklar	8.638.650	6.445.868

	1 Ocak - 30 Eylül 2018	1 Temmuz - 30 Eylül 2018	1 Ocak - 30 Eylül 2017	1 Temmuz - 30 Eylül 2017
Satış gelirleri (net)	31.920.969	12.855.598	20.610.176	7.744.363
Brüt kar	1.514.478	549.443	1.115.507	398.560
Faaliyet karı	878.849	332.753	560.917	201.478
Net dönem karı	478.004	116.361	462.450	165.233

11. Yatırım amaçlı gayrimenkuller

30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla yatırım amaçlı gayrimenkuller 4.621 bin TL tutarındaki arsalarından oluşmaktadır (31 Aralık 2017 - 4.621 bin TL). Yatırım amaçlı arsaların makul değerleri yapılan değerlendirme çalışmaları kapsamında 38.117 bin TL olarak tespit edilmiştir (31 Aralık 2017 - 38.117 bin TL).

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

12. Maddi duran varlıklar

30 Eylül 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla maddi duran varlıklar ve ilgili amortisman giderlerinde gerçekleşen hareketler aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2018	İlaveler	Transferler	Çıkışlar	30 Eylül 2018
Maliyet:					
Arazi ve arsalar	48.814	-	17.700	-	66.514
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	3.645.079	-	13.055	(13)	3.658.121
Binalar	771.147	-	365	-	771.512
Makine, tesis ve cihazlar	12.001.323	77	60.601	(13.957)	12.048.044
Taşıt araçları	1.221.669	7.294	14.564	(371)	1.243.156
Döşeme ve demirbaşlar	134.130	1.783	(14.867)	(1.250)	119.796
Yapılmakta olan yatırımlar	500.802	427.380	(101.010)	-	827.172
Özel maliyetler	-	-	400	-	400
Diğer maddi duran varlıklar	2.614	112	-	-	2.726
	18.325.578	436.646	(9.192)	(15.591)	18.737.441
Birikmiş amortisman:					
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	(1.304.166)	(113.997)	-	14	(1.418.149)
Binalar	(193.944)	(12.580)	-	-	(206.524)
Makine, tesis ve cihazlar	(4.235.088)	(287.016)	-	6.643	(4.515.461)
Taşıt araçları	(206.631)	(37.369)	-	192	(243.808)
Döşeme ve demirbaşlar	(80.869)	1.225	-	1.174	(78.470)
Özel maliyetler	-	(13)	-	-	(13)
Diğer maddi duran varlıklar	(1.443)	(212)	-	-	(1.655)
	(6.022.141)	(449.962)	-	8.023	(6.464.080)
Net defter değeri	12.303.437				12.273.361

	1 Ocak 2017	İlaveler	Transferler	Çıkışlar	30 Eylül 2017
Maliyet:					
Arazi ve arsalar	48.844	-	-	(29)	48.815
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	3.687.757	-	12.945	(121.329)	3.579.373
Binalar	744.592	-	3.378	(7.230)	740.740
Makine, tesis ve cihazlar	11.420.284	259	45.791	(85.321)	11.381.013
Taşıt araçları	749.479	233.074	552	(929)	982.176
Döşeme ve demirbaşlar	114.397	840	8.021	(1.479)	121.779
Yapılmakta olan yatırımlar	649.948	452.799	(78.466)	-	1.024.281
Diğer maddi duran varlıklar	1.488	93	-	-	1.581
	17.416.789	687.065	(7.779)	(216.317)	17.879.758
Birikmiş amortisman:					
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	(1.272.244)	(113.001)	-	118.738	(1.266.507)
Binalar	(188.970)	(11.744)	-	7.219	(193.495)
Makine, tesis ve cihazlar	(3.972.568)	(250.574)	-	73.761	(4.149.381)
Taşıt araçları	(171.865)	(26.556)	-	569	(197.852)
Döşeme ve demirbaşlar	(68.301)	(11.773)	-	1.408	(78.666)
Diğer maddi duran varlıklar	(1.365)	(44)	-	-	(1.409)
	(5.675.313)	(413.692)	-	201.695	(5.887.310)
Net defter değeri	11.741.476				11.992.448

Grup 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla 63.539 bin TL tutarındaki borçlanma maliyetini finansal tablolarında aktifleştirmiştir (30 Eylül 2017 – 94.759 bin TL).

30 Eylül 2018 tarihinde sona eren ara döneme ait kapsamlı konsolide gelir tablosunda 449.962 bin TL'lik (30 Eylül 2017 – 413.692 bin TL) amortisman giderinin 426.162 bin TL'lik (30 Eylül 2017 – 393.684 bin TL) kısmı satılan malın maliyetinde, 3 bin TL'lik (30 Eylül 2017 - 3 bin TL) kısmı pazarlama giderlerinde, 23.797 bin TL'lik (30 Eylül 2017 - 20.005 bin TL) kısmı genel yönetim giderlerinde yer almaktadır.

30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla maddi duran varlıklar üzerinde herhangi bir ipotek bulunmamaktadır (31 Aralık 2017- Yoktur).

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

13. Maddi olmayan duran varlıklar

Diğer maddi olmayan duran varlıklar:

30 Eylül 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla diğer maddi olmayan duran varlıklar ve ilgili itfa paylarında gerçekleşen hareketler aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2018	İlaveler	Transferler	Çıkışlar	30 Eylül 2018
Maliyet:					
Haklar ve yazılımlar	81.464	118	4.491	-	86.073
Geliştirme giderleri	80.039	-	4.701	-	84.740
	161.503	118	9.192	-	170.813
Birikmiş itfa payları:					
Haklar ve yazılımlar	(43.060)	(8.005)	-	-	(51.065)
Geliştirme giderleri	(53.256)	(8.217)	-	-	(61.473)
	(96.316)	(16.222)	-	-	(112.538)
Net defter değeri	65.187				58.275

	1 Ocak 2017	İlaveler	Transferler	Çıkışlar	30 Eylül 2017
Maliyet:					
Haklar ve yazılımlar	64.330	230	3.100	(343)	67.317
Geliştirme giderleri	68.403	-	4.679	-	73.082
	132.733	230	7.779	(343)	140.399
Birikmiş itfa payları:					
Haklar ve yazılımlar	(36.449)	(4.946)	-	343	(41.052)
Geliştirme giderleri	(41.178)	(9.099)	-	-	(50.277)
	(77.627)	(14.045)	-	343	(91.329)
Net defter değeri	55.106				49.070

30 Eylül 2018 tarihinde sona eren ara döneme ait kapsamlı konsolide gelir tablosunda 16.222 bin TL'lik (30 Eylül 2017 – 14.045 bin TL) itfa payı giderinin tamamı genel yönetim giderlerinde (30 Eylül 2017 - Genel yönetim giderleri 14.037 bin TL, Satılan malın maliyeti 8 bin TL) yer almaktadır.

14. Peşin ödenmiş giderler

Kısa vadeli peşin ödenmiş giderler:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Peşin ödenen sigorta ve diğer giderler	86.787	49.102
Verilen sipariş avansları	44.702	13.295
Toplam	131.489	62.397

Uzun vadeli peşin ödenmiş giderler:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
İlişkili taraflara verilen sabit kıymet avansları (Not 31)	226.023	69.191
İlişkili olmayan taraflara verilen sabit kıymet avansları	90.927	28.413
Peşin ödenen diğer giderler	1.083	1.672
Toplam	318.033	99.276

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak gösterilmiştir.)

15. Diğer varlık ve yükümlülükler

Diğer dönen varlıklar:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Tecil edilen Katma Değer Vergisi (“KDV”)	1.127.290	423.200
Devreden KDV	346.695	47.969
Tecil edilen Özel Tüketim Vergisi (“ÖTV”)	94.655	91.647
Mahsup edilecek vergi ve fonlar	77.524	85.251
Yedek parça ve malzeme stokları	53.601	57.566
Gelir tahakkukları	44.497	37.675
Diğer çeşitli dönen varlıklar	25.208	8.951
Toplam	1.769.470	752.259

Diğer duran varlıklar:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Yedek parça ve malzeme stokları	1.157.413	1.030.649
Diğer	8.092	1.146
Yedek parça ve malzeme stokları değer düşüklüğü karşılığı	(19.156)	(19.156)
Toplam	1.146.349	1.012.639

Diğer kısa vadeli yükümlülükler:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Gelir payı	1.394.144	1.202.668
Tecil edilen KDV	1.127.290	423.200
Ödenecek ÖTV	900.560	1.397.584
Tecil edilen ÖTV	94.655	91.647
Ödenecek vergi ve yükümlülükler	25.224	53.741
Ödenecek KDV	21.704	145.109
Vadeli mal-alım satım işlemleri gider tahakkuku	-	383.058
Diğer	39.760	26.367
Toplam	3.603.337	3.723.374

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla vadeli mal-alım satım işlemleri gider tahakkukları Tüpraş'ın fiyat riskine maruz kalan stokları için yapılan swap işlemleri ile sıfır maliyetli koridor işlemleri gider tahakkuklarından oluşmaktadır. Toplam 5.700 bin varil ham petrol stokları için yapılmış swap işlemlerinin ağırlıklı ortalama sabit fiyatı 54,53 ABD Doları/varil'dir. Toplam 5.700 bin varil ham petrol stokları için yapılmış sıfır maliyetli koridor işlemlerinin ağırlıklı ortalama alım fiyatı 50,60 ABD Doları/varil, ağırlıklı ortalama satım fiyatı 55,78 ABD Doları/varil'dir. 31 Aralık 2017 tarihinde sona eren mal alım-satım işlemlerinin ilgili gider tahakkuku satılan malın maliyeti hesabında muhasebeleştirilmiş olup 8 Ocak 2018 tarihi itibarıyla ödenmiştir.

Tecil edilen ÖTV ve KDV, ihraç kayıtlı satışların ÖTV ve KDV tutarından oluşmaktadır ve aynı zamanda varlıklarda “Diğer Dönen Varlıklar” içerisinde ve yükümlülüklerde “Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler” içerisinde yer almaktadır. Söz konusu satışların ihracat işlemlerinin gerçekleştiği belgelendiğinde, tecil edilen bu vergiler vergi dairesi tarafından terkin edilerek “Diğer Dönen Varlıklar” da yer alan ÖTV ve KDV tutarları, “Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler” ile karşılıklı olarak mahsuplaştırılmaktadır.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

15. Diğer varlık ve yükümlülükler (Devamı)

Petrol Piyasası Kanunu gereğince, rafinericilerin ulusal stok bulundurma yükümlülüğü kapsamındaki sorumluluğu nedeniyle oluşabilecek kaynak ihtiyacı, finansman giderleri ve bu mahiyetteki stokların depolama ve idame maliyeti, tüketici fiyatlarına ilave edilen, T.C. Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu ("EPDK") tarafından azami 10 ABD dolar/ ton'a kadar belirlenecek olan ve değerlendirilmesi EPDK tasarrufunda olan gelir payı ile karşılanır. Rafinericilerin haricinde petrol ürünlerinin ithalatı durumunda ise bu gelir payı rafinericiye ithalatçı tarafından ödenir. Grup, bu konuyu düzenleyen Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği'nin ilgili maddesinin yürürlüğe girdiği tarih olan 1 Ocak 2005'ten itibaren akaryakıt satışları ve rafinerilerin dışındaki kuruluşların yaptığı akaryakıt ithalatı üzerinden gelir payı toplamaktadır.

Grup, akaryakıt üzerinden toplanan gelir payına ek olarak Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Yönetmeliği gereğince 16 Eylül 2005 tarihinden itibaren LPG için de gelir payı toplamaya başlamıştır.

Petrol Piyasası Kanunu uyarınca oluşturulan Ulusal Petrol Stoku Komisyonu, toplanan gelir paylarının banka hesabında bloke edilerek muhasebesinin Tüpraş Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmesi ve hesapta biriken tutarın devlet iç borçlanma senetleri faiz oranları ile vadeli mevduat olarak ve gecelik faizli mevduat olarak değerlendirilmesi kararını almıştır.

Bu kararlara istinaden 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla hesaplanan 1.394.144 bin TL (31 Aralık 2017 - 1.202.668 bin TL) tutarında gelir payları kapsamlı gelir tablosu ile ilişkilendirilmeksizin "Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler" içerisinde muhasebeleştirilmektedir. Hesaplanan Gelir Payı'na ilişkin olarak bankalarda bloke devlet iç borçlanma faiz oranları ile vadeli mevduat ve gecelik faizli mevduat olarak değerlendirilen 1.388.509 bin TL'lik tutar, "Nakit ve Nakit Benzerleri" içerisinde "Gelir payı (bloke)" olarak sınıflandırılmaktadır (31 Aralık 2017 - 1.198.211 bin TL) (Not 4).

Diğer uzun vadeli yükümlülükler:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Tesise katılım payı	1.006	1.169
Toplam	1.006	1.169

16. Ertelenmiş gelirler

Kısa vadeli ertelenmiş gelirler:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Alınan sipariş avansları	32.564	18.479
Ertelenmiş gelirler	1.819	1.949
Toplam	34.383	20.428

Uzun vadeli ertelenmiş gelirler:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Ertelenmiş gelirler	3.236	4.112
Toplam	3.236	4.112

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

17. Karşılıklar

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar:

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Personel prim tahakkukları	51.804	4.605
Kıdeme teşvik primi karşılığı	2.915	8.024
Toplam	54.719	12.629

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Kıdem tazminatı karşılığı	174.062	167.907
Kullanılmamış izin günleri karşılığı	57.533	50.655
Kıdeme teşvik primi karşılığı	10.541	5.172
Toplam	242.136	223.734

Kıdeme teşvik primi karşılığı:

Grup'un belli bir kıdemin üzerindeki çalışanlarına "Kıdeme Teşvik Primi" adı altında sağladığı bir fayda bulunmaktadır.

Kıdeme Teşvik Primi, çalışanların işlerine ve işyerlerine bağlılıklarını teşvik etmek amacıyla saat ücretli çalışanlardan 5 yıllık kıdeme ulaşanlara 45 günlük, 10 yıllık kıdeme ulaşanlara 55 günlük, 15 yıllık kıdeme ulaşanlara 70 günlük, 20 yıllık kıdeme ulaşanlara 80 günlük, 25 yıllık kıdeme ulaşanlara 90 günlük ve 30 yıllık kıdeme ulaşanlara 100 günlük çıplak ücretleri tutarında, her kıdem kademesi için bir defaya mahsus olmak üzere kıdemlerini doldurdukları ayın ücretleriyle birlikte ödenir.

Kıdeme teşvik primi karşılığının dönem içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
1 Ocak	13.196	13.161
Dönem içerisindeki artışlar	9.311	9.507
Dönem içerisindeki ödemeler	(9.051)	(10.685)
30 Eylül	13.456	11.983

Kıdem tazminatı karşılığı:

İş Kanunu'na göre, Grup, bir senesini doldurmuş olan ve Grup ile ilişkisi kesilen veya emekli olan, kadınlarda 20 erkeklerde 25 hizmet yılını dolduran ve emekliliğini kazanan (kadınlar için 58 yaşında, erkekler için 60 yaşında), askere çağrılan veya vefat eden personeli için kıdem tazminatı ödemekle mükelleftir. 23 Mayıs 2002'deki mevzuat değişikliğinden sonra emeklilikten önceki hizmet süresine ilişkin bazı geçiş süreci maddeleri çıkartılmıştır.

Kıdem tazminatı yükümlülüğü yasal olarak herhangi bir fonlamaya tabi değildir ve herhangi bir fonlama şartı bulunmamaktadır.

Kıdem tazminatı karşılığı çalışanların emekliliği halinde ödenmesi gerekecek muhtemel yükümlülüğün bugünkü değerinin tahminiyle hesaplanır.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

17. Karşılıklar (Devamı)

TMS 19, Grup'un kıdem tazminatı karşılığını tahmin etmek için aktüer değerlendirme yöntemlerinin geliştirilmesini öngörmektedir. Buna göre toplam yükümlülüğün hesaplanmasında aşağıda yer alan aktüer öngörüler kullanılmıştır:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
İskonto oranı (%)	%4,95	%4,95
Emeklilik olasılığına ilişkin kullanılan oran (%)	%99,46	%99,46

Temel varsayım, her yıllık hizmet için belirlenen tavan karşılığının enflasyon ile orantılı olarak artmasıdır. Böylece uygulanan iskonto oranı enflasyonun beklenen etkilerinden arındırılmış gerçek oranı gösterir. Grup'un Türkiye'de kayıtlı bağlı ortaklıklarının kıdem tazminatı karşılığı, 1 Temmuz 2018 tarihinden itibaren geçerli olan 5.434,42 TL üzerinden hesaplanmaktadır (31 Aralık 2017 - 5.001,76 TL).

Kıdem tazminatı karşılığının dönem içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
1 Ocak	167.907	159.190
Faiz giderleri	14.822	12.859
Dönem içerisindeki artışlar	15.004	14.523
Dönem içerisindeki ödemeler	(23.671)	(24.248)
30 Eylül	174.062	162.324

Kullanılmamış izin günleri karşılığı:

Kullanılmamış izin günleri karşılığının dönem içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
1 Ocak	50.655	44.137
Dönem içerisindeki artışlar	12.700	9.401
Dönem içerisindeki ödemeler	(5.822)	(5.812)
30 Eylül	57.533	47.726

Diğer kısa vadeli karşılıklar:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Dava karşılığı	19.004	16.209
EPDK katkı payı	36.474	23.823
Sürastarya karşılığı	22.335	11.484
Diğer	37.935	25.779
Toplam	115.748	77.295

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

17. Karşılıklar (Devamı)

30 Eylül 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren ara dönemler için kısa vadeli borç karşılıklarının hareketleri aşağıdaki gibidir:

	Dava karşılığı	EPDK katılma payı	Sürastarya karşılığı	Diğer	Toplam
1 Ocak 2018	16.209	23.823	11.484	25.779	77.295
Dönem içerisindeki artışlar/(azalışlar), net Dönem içerisindeki ödemeler	3.462 (667)	32.255 (19.604)	13.330 (2.479)	12.156 -	61.203 (22.750)
30 Eylül 2018	19.004	36.474	22.335	37.935	115.748

	Dava karşılığı	EPDK katılma payı	Sürastarya karşılığı	Diğer	Toplam
1 Ocak 2017	12.523	20.159	13.787	5.016	51.485
Dönem içerisindeki artışlar/(azalışlar), net Dönem içerisindeki ödemeler	3.523 (249)	16.854 (10.080)	614 -	22.420 -	43.411 (10.329)
30 Eylül 2017	15.797	26.933	14.401	27.436	84.567

EPDK katılma payı, Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği uyarınca, rafinericilik lisansı sahiplerinin yıllık gelir tablolarında yer alan net satışlar tutarının EPDK tarafından her yıl belirlenen katılma payı oranı ile çarpılmak suretiyle hesaplayarak ödemesi gereken katkı payı tutarını ifade etmektedir.

18. Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Ödenecek sosyal güvenlik kesintileri	47.184	39.518
Personele borçlar	38.521	80.315
Toplam	85.705	119.833

19. Diğer borçlar

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Alınan depozito ve teminatlar	22.172	13.334
İlişkili taraflara diğer borçlar (Not 31)	2.395	23.463
Toplam	24.567	36.797

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak gösterilmiştir.)

20. Türev araçlar

	30 Eylül 2018				31 Aralık 2017			
	Rayiç değerler				Rayiç değerler			
	Alım Kontrat Tutarı	Satım Kontrat Tutarı	Varlıklar	Yükümlülükler	Alım Kontrat Tutarı	Satım Kontrat Tutarı	Varlıklar	Yükümlülükler
<i>Nakit akış riskinden korunma amaçlı</i>								
Faiz haddi swap işlemleri	572.471	572.471	24.308	1.059	328.432	328.432	2.660	690
Çapraz kur sabit faiz swap işlemleri	117.772	71.725	128.014	25.903	835.180	525.210	339.982	2.206
Vadeli mal alım-satım işlemleri	2.203.513	2.203.511	95.501	70.285	-	-	-	-
<i>Alım satım amaçlı</i>								
Vadeli döviz işlemleri	8.512.073	8.701.726	225.985	235.383	3.264.742	3.330.804	1.137	39.295
Vadeli mal alım-satım işlemleri	1.770.018	1.967.729	-	598.648	1.229.941	1.361.757	3.130	134.946
Kısa vadeli türev araçlar			473.808	931.278			346.909	177.137
<i>Nakit akış riskinden korunma amaçlı</i>								
Faiz haddi swap işlemleri	2.651.890	2.651.890	47.507	947	1.562.179	1.562.179	9.421	777
Çapraz kur sabit faiz swap işlemleri	411.934	211.762	214.731	20.494	331.155	238.586	91.139	2.587
Uzun vadeli türev araçlar			262.238	21.441			100.560	3.364
Toplam türev araçlar			736.046	952.719			447.469	180.501

30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla vadeli döviz işlemleri, Tüpraş'ın çeşitli finans kuruluşları ile imzaladığı ve 2018 yılında sona erecek olan toplam 1.421.000 bin ABD doları karşılığında 8.701.726 bin TL satım yükümlülüğü doğuran forward ve kur swap işlemlerinden oluşmaktadır (31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla vadeli döviz işlemleri, Tüpraş'ın çeşitli finans kuruluşları ile imzaladığı ve Ocak 2018'de sona erecek olan toplam 674.000 bin ABD doları karşılığında 2.600.333 bin TL satım yükümlülüğü doğuran ve 160.000 bin Avro karşılığında 730.474 bin TL satım yükümlülüğü doğuran forward işlemlerden oluşmaktadır).

30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla faiz haddi swap işlemleri, Tüpraş'ın 420.588 bin ABD doları (31 Aralık 2017 - 458.824 bin ABD Doları) cinsinden, Ditaş'ın 28.785 bin Avro (31 Aralık 2017 - 35.428 bin Avro) cinsinden ve Ditaş'ın 84.284 bin ABD doları (31 Aralık 2017 - Yoktur) cinsinden uzun vadeli kredilerinin değişken faizli taksit ödemelerini nakit akış riskinden korunma amacıyla sabit faizli taksit ödemeleri ile takasından oluşan swap işlemlerinden oluşmaktadır.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

20. Türev araçlar (Devamı)

30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla çapraz kur sabit faiz swap işlemleri, Tüpraş'ın 64.785 bin ABD doları (31 Aralık 2017 - 70.588 bin ABD doları) cinsinden ve dövizde endeksli değişken faizli uzun vadeli borçlanmalarının toplam 150.301 bin TL tutarlı ve Türk Lirasına endeksli sabit faizli ödemeler ile takasından oluşan swap işlemlerinden ve Ditaş'ın 13.286 bin Avro (31 Aralık 2017 - 17.714 bin Avro) cinsinden ve dövizde endeksli faiz oranına sahip uzun vadeli borçlanmalarının toplam 49.288 bin TL (31 Aralık 2017 - 65.717 bin TL) tutarlı Türk Lirasına endeksli sabit faizli ödemeler ile takasından oluşan swap işlemleri ile 49.288 bin TL (31 Aralık 2017 - 65.717 bin TL) tutarlı Türk Lirasına endeksli swap işlemlerinin toplam 14.005 bin ABD doları (31 Aralık 2017 - 18.674 bin ABD doları) ve dövizde endeksli sabit faizli ödemeler ile takasından oluşan swap işlemlerinden oluşmaktadır. Ayrıca 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla Tüpraş'ın 200.000 bin ABD doları cinsinden ve dövizde endeksli sabit faiz oranına sahip kısa vadeli tahvillerinin 463.875 bin TL tutarlı ve Türk Lirasına endeksli sabit faizli ödemeler ile takasından oluşan swap işlemleri bulunmaktadır.

30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla vadeli mal alım-satım işlemleri; ürün crack marjı sabitleme işlemleri, swap işlemleri ile sıfır maliyetli koridor opsiyon işlemlerinden oluşmaktadır. Geleceğe yönelik satışların ürün crack marjını sabitleme işlemleri 2018 yılı 4. çeyrek dönemi için toplam 1.200 bin varil benzin, 2.190 bin varil jet yakıtı, 3.735 bin varil dizel ve 3.003 bin varil fuel oil, 2019 yılı 1. çeyrek dönemi için toplam 315 bin varil benzin, 3.735 bin varil jet yakıtı, 3.630 bin varil dizel ve 2.631 bin varil fuel oil, 2019 yılı 2. çeyrek dönemi için toplam 3.138 bin varil jet yakıtı, 3.600 bin varil dizel ve 2.202 bin varil fuel oil işlemi yapılmıştır. Yapılan ürün crack marjını sabitleme işlemlerinin ağırlıklı ortalama sabit marjları benzin için 7,65 ABD Doları/varil, jet yakıtı için 13,47 ABD Doları/varil, dizel için 14,60 ABD Doları/varil, fuel oil için -9,46 ABD Doları/varildir. Swap işlemleri toplam 4.950 bin varil ham petrol stokları için yapılmış ve bu işlemlerin ağırlıklı ortalama sabit fiyatı 70,66 ABD Doları/varildir. Sıfır maliyetli koridor opsiyon işlemleri toplam 4.950 bin varil ham petrol stokları için yapılmış ve satış hakkı veren opsiyon işlemlerinin ağırlıklı ortalama alım fiyatı 68,68 ABD Doları/varil, satış yükümlülüğü doğuran opsiyon işlemlerinin ağırlıklı ortalama satım fiyatı 73,5 ABD Doları/varildir.

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla vadeli mal-alım satım işlemleri; ürün crack marjı sabitleme işlemleri ve ham petrol swap işleminden oluşmaktadır. Geleceğe yönelik satışların ürün crack marjını sabitleme işlemleri 2018 yılı 1. Çeyrek dönemi için toplam 510 bin varil benzin, 3.255 bin varil jet yakıtı ve 5.250 bin varil dizel, 2018 yılı 2. Çeyrek dönemi için toplam 1.125 bin varil benzin, 3.330 bin varil jet yakıtı ve 3.300 bin varil dizel, 2018 yılı 3. Çeyrek dönemi için toplam 3.810 bin varil jet yakıtı ve 5.022 bin varil dizel için yapılmıştır. Yapılan ürün crack marjını sabitleme işlemlerinin ağırlıklı ortalama sabit marjları benzin için 10,99 ABD Doları/varil, jet yakıtı için 11,09 ABD Doları/varil, dizel için 11,73 ABD Doları/varildir. Ham petrol swap işlemi, alış ve satış dönemleri arasındaki fiyat riskinden korunma amaçlı olarak toplam 1.029 bin varil ham petrol kargosuna yönelik yapılan işlemden oluşmaktadır.

21. Devlet teşvik ve yardımları

Şirket, 2 Ağustos 2010 tarihi itibarıyla Araştırma ve Geliştirme Merkezi Belgesini almış olup Araştırma ve Geliştirme Merkezi ve yürütmüş olduğu teşvikli Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Başkanlığı ("TEYDEB") Projeleri ile 5746 sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun kapsamında araştırma ve geliştirme indirimi, gelir vergisi stopaj teşviki, sosyal güvenlik primi desteği ve damga vergisi istisnası teşviklerinden yararlanmaktadır. Bu kapsamda 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla Şirket'in toplam Ar-ge harcamaları üzerinden 4.595 bin TL (30 Eylül 2017 - 5.399 bin TL) teşvik geliri olarak kaydedilmiştir.

Şirket Fuel Oil Dönüşüm Projesi (RUP) için, 2011 yılı 1. çeyreğinde 14/07/2009 tarihli ve 2009/15199 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında, Büyük Ölçekli Yatırım Teşvik Belgesi almıştır. Bu belge kapsamında yapılan harcamalar %30 oranında devlet katkısından yararlanmakta olup, söz konusu katkı, ödenmesi gereken kurumlar vergisinin %50 oranında daha az ödenmesi yoluyla sağlanacaktır. 7 Ekim 2013 tarihinde ise Fuel Oil Dönüşüm Projesi (RUP), T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü tarafından 19 Ekim 2012 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere stratejik yatırım kapsamına alınmıştır. Stratejik Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yapılan harcamalar %50 oranında devlet katkısından yararlanmakta olup, söz konusu katkı, ödenmesi gereken kurumlar vergisinin %90 oranında daha az ödenmesi yoluyla sağlanacaktır.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

21. Devlet teşvik ve yardımları (Devamı)

Şirket 29 Mayıs 2012 tarihinde Kırıkkale Rafinerisi depolama ve ambar hizmetleri konulu projesi kapsamında T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nden yatırım teşvik belgesi almıştır. Yatırımın yararlandığı destek unsurları KDV istisnası ve gümrük vergisi muafiyetidir.

Şirket 24 Temmuz 2015 tarihinde İzmir Rafinerisi Modernizasyon projesi kapsamında T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nden yatırım teşvik belgesi almıştır. Yatırımın yararlandığı destek unsurları KDV istisnası, vergi indirim oranı (%50), yatırıma katkı oranı (%15) ve gümrük vergisi muafiyetidir. Söz konusu teşvik belgesi 06.08.2018 tarihinde yapılan müracaat neticesinde kapatılmıştır.

Şirket 27 Ekim 2015 tarihinde Kırıkkale Rafinerisi Modernizasyon projesi kapsamında T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nden yatırım teşvik belgesi almıştır. Yatırımın yararlandığı destek unsurları KDV istisnası, vergi indirim oranı (%70), yatırıma katkı oranı (%30), gümrük vergisi muafiyeti ve faiz desteğidir.

Şirket 13 Haziran 2014 tarihinde Batman Rafinerisi Modernizasyon projesi kapsamında T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nden yatırım teşvik belgesi almıştır. Yatırımın yararlandığı destek unsurları KDV istisnası, vergi indirim oranı (%90), yatırıma katkı oranı (%50), faiz desteği ve gümrük vergisi muafiyetidir. Söz konusu teşvik belgesi 20.04.2018 tarihinde yapılan müracaat neticesinde kapatılmıştır.

Şirket 8 Mayıs 2018 tarihinde Batman Rafinerisi Modernizasyon projesi kapsamında T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nden yatırım teşvik belgesi almıştır. Yatırımın yararlandığı destek unsurları KDV istisnası, vergi indirim oranı (%90), yatırıma katkı oranı (%50), faiz desteği ve gümrük vergisi muafiyetidir.

Şirket 20 Eylül 2018 tarihinde İzmir Rafinerisi Modernizasyon projesi kapsamında T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nden yatırım teşvik belgesi almıştır. Yatırımın yararlandığı destek unsurları KDV istisnası, vergi indirim oranı (%50), yatırıma katkı oranı (%25), gümrük vergisi muafiyeti ve sigorta primi işveren hissesi desteğidir (2 Yıl).

Şirket 14 Aralık 2016 tarihinde İzmit Rafinerisi Modernizasyon projesi kapsamında T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nden yatırım teşvik belgesi almıştır. Yatırımın yararlandığı destek unsurları KDV istisnası, vergi indirim oranı (%50), yatırıma katkı oranı (%15) ve gümrük vergisi muafiyetidir.

Şirket 26 Haziran 2013 tarihinde demir yolu ile şehirlerarası yük taşımacılığında kullanılacak olan vagonların satın alınması için T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nden yatırım teşvik belgesi almıştır. Yatırımın yararlandığı destek unsurları KDV istisnası, faiz desteği, gümrük vergisi muafiyeti, vergi indirim oranı (%80), yatırıma katkı oranı (%40), sigorta primi işveren hissesi desteğidir (7 yıl).

Grup, SGK kapsamında sigorta primi işveren hissesi desteklerinden yararlanmaktadır.

30 Eylül 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla Grup'un devlet teşvik ve yardımlarından gelirleri (tamamı konsolide kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilmiştir) aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2018	30 Eylül 2017
SGK teşvikleri	34.729	27.272
Ar-Ge teşvikleri	4.595	5.399
Faiz desteği	242	262
Toplam	39.566	32.933

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

22. Taahhütler, koşullu varlık ve yükümlülükler

	30 Eylül 2018		31 Aralık 2017	
Alınan teminatlar:	Orijinal bakiye:	TL karşılığı:	Orijinal bakiye:	TL karşılığı:
Alınan teminat mektupları		1.414.008		1.143.144
- TL Teminat mektupları	744.014	744.014	744.646	744.646
- ABD Doları Teminat mektupları	88.029	527.312	80.221	302.585
- Avro Teminat mektupları	19.607	136.279	20.368	91.973
- Diğer para cinslerinden teminat mektupları	-	6.403	-	3.940
Teminat senetleri		2.562		2.205
- TL Teminat senetleri	2.562	2.562	2.205	2.205
Alınan garanti mektupları		349.510		238.595
- TL Garanti mektupları	50.000	50.000	50.000	50.000
- ABD Doları Garanti mektupları	50.000	299.510	50.000	188.595
Doğrudan borçlandırma limitleri		406.280		266.748
- TL doğrudan borçlandırma limitleri	406.280	406.280	266.748	266.748
Toplam alınan teminatlar		2.172.360		1.650.692
Verilen teminatlar:				
Teminat akreditifleri		1.421.744		313.853
- ABD Doları Teminat akreditifleri	236.890	1.419.021	78.125	294.679
- Avro Teminat akreditifleri	357	2.482	4.165	18.807
- Diğer para cinslerinden teminat akreditifleri	-	241	-	367
Teminat mektupları		1.018.250		757.673
- TL Teminat mektupları	874.658	874.658	681.480	681.480
- ABD Doları Teminat mektupları	20.200	121.003	20.200	76.193
- Avro Teminat mektupları	3.250	22.589	-	-
Gümrüklere verilen teminat mektupları ve kefaletler		1.401.443		1.644.077
- TL Teminat mektupları	1.401.443	1.401.443	1.635.046	1.635.046
- Avro Teminat mektupları	-	-	2.000	9.031
Bankalara verilen kefaletler		1.129.144		667.986
- ABD Doları Kefaletler	140.015	838.716	119.120	449.309
- Avro Kefaletler	41.785	290.428	48.428	218.677
Toplam verilen teminatlar		4.970.581		3.383.589

30 Eylül 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla alınan teminatlar müşteri ve satıcılardan alınan teminatlardan oluşmaktadır. Verilen teminatlar ise genellikle kamu kuruluşlarına ve gümrük dairelerine verilen teminatlardan oluşmaktadır. 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla bankalara verilen kefaletler, Grup'un konsolidasyon kapsamında olan şirketlerinin kullandığı 1.065.200 bin TL (31 Aralık 2017 - 626.443 bin TL) tutarındaki krediler ve 63.944 bin TL (31 Aralık 2017 - 41.543 bin TL) tutarındaki türev işlemler için verilmiştir.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

22. Taahhütler, koşullu varlık ve yükümlülükler (Devamı)

Grup'un 30 Eylül 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla teminat/rehin/ipotek/kefalet pozisyonu aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
A.Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	3.841.433	2.715.603
- TL	2.276.101	2.316.526
- ABD Doları	1.540.024	370.872
- Avro	25.067	27.838
- Diğer	241	367
B.Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	1.129.144	667.986
- ABD Doları	838.716	449.309
- Avro	290.428	218.677
C.Olağan ticari faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
D.Diğer verilen TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
i) Ana ortak lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
ii) B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
iii) C maddesi kapsamına girmeyen 3. kişiler lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
Toplam	4.970.577	3.383.589

23. Özkaynaklar

Şirket'in 30 Eylül 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihlerindeki hissedarları ve sermaye içindeki payları tarihi değerlerle aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2018	Ortaklık payı (%)	31 Aralık 2017	Ortaklık payı (%)
Enerji Yatırımları A.Ş.	127.714	51	127.714	51
Halka açık kısım	122.705	49	122.705	49
Toplam	250.419	100	250.419	100
Sermaye düzeltme farkları	1.344.243		1.344.243	
Ödenmiş sermaye toplamı	1.594.662		1.594.662	

Sermaye düzeltme farkları ödenmiş sermayeye yapılan nakit ve nakit benzeri ilavelerin enflasyona göre düzeltilmiş toplam tutarları ile enflasyon düzeltmesi öncesindeki tutarları arasındaki farkı ifade eder.

Şirketin kayıtlı sermaye tavanı 500.000 bin TL olup, işbu sermaye, her birinin nominal değeri 1 kr. olmak üzere 50.000.000.000 adet hisseye bölünmüştür ("kr."). Şirket'in onaylanmış ve çıkarılmış sermayesi her biri 1 Kuruş (31 Aralık 2017- 1 kr.) kayıtlı nominal bedeldeki 25.041.919.999 adet A grubu ve Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na ait bir adet C grubu imtiyazlı hisse senedinden oluşmaktadır.

Şirket Ana Sözleşmesi gereği C grubu hissedara Yönetim Kurulunda 1 üye ayrılmaktadır. Türk Silahlı Kuvvetleri'nin akaryakıt ihtiyacının karşılanmasını etkileyebilecek herhangi bir kararın alınması, C grubu hissedarının onayına bağlıdır.

Kanuni değerlerdeki birikmiş karlar, aşağıda belirtilen kanuni yedeklerle ilgili hüküm haricinde dağıtılabilmektedir.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

23. Özkaynaklar (Devamı)

Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler

Türk Ticaret Kanunu'na göre, yasal yedekler birinci ve ikinci tertip yasal yedekler olmak üzere ikiye ayrılır. Türk Ticaret Kanunu'na göre birinci tertip yasal yedekler, şirketin ödenmiş sermayesinin %20'sine ulaşıncaya kadar, kanuni net karın %5'i olarak ayrılır. İkinci tertip yasal yedekler ise ödenmiş sermayenin %5'ini aşan dağıtılan karın %10'udur. Türk Ticaret Kanunu'na göre yasal yedekler, ödenmiş sermayenin %50'sini geçmediği sürece sadece zararları netleştirmek için kullanılabilir, bunun dışında herhangi bir şekilde kullanılması mümkün değildir.

Yukarıda bahis geçen tutarların Türkiye Finansal Raporlama Standartları uyarınca "Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler" içerisinde sınıflandırılması gerekmektedir. Şirket'in 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla kardan ayrılan kısıtlanmış yedeklerinin tutarı 597.086 bin TL'dir (31 Aralık 2017 - 279.668 bin TL).

Kar payı dağıtımı

Halka açık şirketler, kar payı dağıtımlarını SPK'nın 1 Şubat 2014 tarihinden itibaren yürürlüğe giren II-19.1 no'lu Kâr Payı Tebliği'ne göre yaparlar.

Ortaklıklar, kârlarını genel kurulları tarafından belirlenecek kâr dağıtım politikaları çerçevesinde ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak genel kurul kararıyla dağıtır. Söz konusu tebliğ kapsamında, asgari bir dağıtım oranı tespit edilmemiştir. Şirketler esas sözleşmelerinde veya kar dağıtım politikalarında belirlenen şekilde kar payı öderler. Ayrıca, kar payları eşit veya farklı tutarlı taksitler halinde ödenebilecektir ve ara dönem finansal tablolarda yer alan kâr üzerinden nakden kâr payı avansı dağıtabilecektir.

TTK'ya göre ayrılması gereken yedek akçeler ile esas sözleşmede veya kâr dağıtım politikasında pay sahipleri için belirlenen kâr payı ayrılmadıkça; başka yedek akçe ayrılmasına, ertesi yıla kâr aktarılmasına ve intifa senedi sahiplerine, Yönetim Kurulu üyelerine, ortaklık çalışanlarına ve pay sahibi dışındaki kişilere kârdan pay dağıtılmasına karar verilemeyeceği gibi, pay sahipleri için belirlenen kâr payı nakden ödenmedikçe bu kişilere kârdan pay dağıtılamaz.

Tüpraş'ın yasal kayıtlarındaki dönem karı ve kar dağıtımına konu edilebilecek diğer kaynakların toplam tutarı 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla 4.803.902 bin TL'dir. Bu kaynakların 1.698.998 bin TL'lik enflasyon düzeltme farklarından ve 11.265 bin TL'lik diğer sermaye yedeklerinden oluşan kısmı temettü olarak dağıtılması halinde vergiye tabi olacaktır.

30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla sona eren ara dönem içinde, yasal kayıtlara göre oluşan 2017 yılı net dağıtılabılır dönem karının birinci ve ikinci tertip yasal akçeler ayrıldıktan sonra kalan bakiyenin tamamı ve ikinci tertip yedek akçelerden toplam 3.406.452 bin TL'nin nakit temettü olarak dağıtılması taahhüt edilmiş ve tamamı ödenmiştir. İlgili dağıtım yapılırken, tam mükellef kurumlar ile Türkiye'de bir işyeri veya daimi temsilci aracılığı ile kar payı elde eden dar mükellef ortaklara, %1.360,3 nispetinde ve 1,00 TL nominal değerde bir adet hisse senedine 13,603 TL brüt, 13,603 TL net temettü ödemesi, diğer hissedarlara %1.360,3 nispetinde ve 1,00 TL nominal değerde bir adet hisse senedine 13,603 TL brüt, 11,563 TL net nakit temettü ödemesi yapılmıştır.

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla sona eren yıl içinde, yasal kayıtlara göre oluşan 2016 yılı net dağıtılabılır dönem karının birinci ve ikinci tertip yasal akçeler ayrıldıktan sonra kalan bakiyenin tamamı ve ikinci tertip yedek akçelerden toplam 1.557.107 bin TL'nin nakit temettü olarak dağıtılması taahhüt edilmiş ve tamamı ödenmiştir. İlgili dağıtım yapılırken, tam mükellef kurumlar ile Türkiye'de bir işyeri veya daimi temsilci aracılığı ile kar payı elde eden dar mükellef ortaklara, %621,8 nispetinde ve 1,00 TL nominal değerde bir adet hisse senedine 6,218 TL brüt, 6,218 TL net temettü ödemesi, diğer hissedarlara %621,8 nispetinde ve 1,00 TL nominal değerde bir adet hisse senedine 6,218 TL brüt, 5,2853 TL net nakit temettü ödemesi yapılmıştır.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

24. Hasılat ve satışların maliyeti

	1 Ocak - 30 Eylül 2018	1 Temmuz - 30 Eylül 2018	1 Ocak - 30 Eylül 2017	1 Temmuz - 30 Eylül 2017
Yurtiçi satışlar	56.541.529	26.685.425	31.809.220	12.536.480
Yurtdışı satışlar	8.295.888	4.057.815	8.162.173	2.069.343
Brüt satışlar	64.837.417	30.743.240	39.971.393	14.605.823
Eksi: Satış iskontoları	(990.194)	(433.705)	(575.182)	(224.382)
Eksi: Satıştan iadeler	(97.977)	(62.469)	(52.150)	(37.698)
Net satış gelirleri	63.749.246	30.247.066	39.344.061	14.343.743
Satışların maliyeti	(56.549.450)	(26.337.227)	(34.530.568)	(12.733.809)
Brüt kar	7.199.796	3.909.839	4.813.493	1.609.934

Satışların maliyeti:

	1 Ocak - 30 Eylül 2018	1 Temmuz - 30 Eylül 2018	1 Ocak - 30 Eylül 2017	1 Temmuz - 30 Eylül 2017
Hammadde, mamul ve sarf malzemeleri maliyeti	53.830.326	25.303.963	32.111.860	11.954.750
Enerji giderleri	1.072.099	446.751	833.905	278.231
Personel giderleri	559.628	201.179	447.394	153.818
Amortisman ve itfa payları (Not 12-13)	426.162	142.365	393.692	131.564
Diğer üretim giderleri	661.235	242.969	743.717	215.446
Satışların maliyeti	56.549.450	26.337.227	34.530.568	12.733.809

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

25. Genel yönetim giderleri, pazarlama giderleri, araştırma ve geliştirme giderleri

Genel yönetim giderleri:

	1 Ocak - 30 Eylül 2018	1 Temmuz - 30 Eylül 2018	1 Ocak - 30 Eylül 2017	1 Temmuz - 30 Eylül 2017
Personel giderleri	269.638	98.969	264.763	94.473
Sigorta giderleri	79.446	29.591	62.578	21.048
Vergi, resim ve harç giderleri	74.788	26.305	53.255	20.197
Dışarıdan alınan hizmetler	49.195	16.564	53.589	24.578
Amortisman giderleri ve itfa payları (Not 12-13)	40.019	13.571	34.042	11.506
Aidat giderleri	26.088	10.611	17.866	6.328
Ofis giderleri	25.217	8.749	28.248	12.005
Dava, takip ve müşavirlik giderleri	15.289	4.554	15.899	7.831
Bağış ve yardımlar	15.240	7.423	11.660	3.891
Kira giderleri	14.741	7.162	12.586	3.148
Seyahat ve ulaşım giderleri	3.219	1.027	2.578	870
Diğer	35.355	12.826	35.939	18.511
Toplam genel yönetim giderleri	648.235	237.352	593.003	224.386

Pazarlama giderleri:

	1 Ocak - 30 Eylül 2018	1 Temmuz - 30 Eylül 2018	1 Ocak - 30 Eylül 2017	1 Temmuz - 30 Eylül 2017
Personel giderleri	87.363	30.249	71.152	25.113
Nakliye, depolama ve sigorta giderleri	54.924	23.863	73.376	28.254
Kira giderleri	10.039	3.513	8.528	2.917
Enerji giderleri	9.833	4.193	8.099	2.620
Dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler	6.867	2.414	534	160
Reklam giderleri	4.205	2.611	1.448	276
Amortisman giderleri ve itfa payları (Not 12)	3	1	3	1
Diğer	32.449	14.069	24.971	9.016
Toplam pazarlama giderleri	205.683	80.913	188.111	68.357

Araştırma ve geliştirme giderleri:

	1 Ocak - 30 Eylül 2018	1 Temmuz - 30 Eylül 2018	1 Ocak - 30 Eylül 2017	1 Temmuz - 30 Eylül 2017
Personel giderleri	9.486	2.740	8.132	2.395
Lisans giderleri	1.834	618	1.394	464
Dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler	384	98	387	148
Dava, takip ve müşavirlik giderleri	248	117	822	63
Diğer	3.711	2.504	1.587	462
Toplam araştırma ve geliştirme giderleri	15.663	6.077	12.322	3.532

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

26. Esas faaliyetlerden diğer gelirler/(giderler)

	1 Ocak - 30 Eylül 2018	1 Temmuz - 30 Eylül 2018	1 Ocak - 30 Eylül 2017	1 Temmuz - 30 Eylül 2017
Esas faaliyetlerden diğer gelirler:				
Vadeli satışlardan kaynaklanan vade farkı gelirleri	386.033	194.752	148.060	55.327
Ticari alacaklardan oluşan kur farkı karı	50.570	34.012	-	-
Konusu kalmayan karşılıklar	16.383	(1.927)	-	-
Kira gelirleri	2.647	1.328	2.957	1.126
Ticari borçlardan oluşan kur farkı karı	-	-	-	(29.909)
Diğer	52.519	10.025	19.341	3.834
Toplam esas faaliyetlerden diğer gelirler	508.152	238.190	170.358	30.378

	1 Ocak - 30 Eylül 2018	1 Temmuz - 30 Eylül 2018	1 Ocak - 30 Eylül 2017	1 Temmuz - 30 Eylül 2017
Esas faaliyetlerden diğer giderler:				
Ticari borçlardan oluşan kur farkı zararı	(4.152.643)	(2.954.402)	(43.754)	(43.754)
Vadeli alışlardan kaynaklanan vade farkı giderleri	(88.832)	(47.633)	(52.746)	(11.808)
Ticari alacaklardan oluşan kur farkı zararı	-	-	(4.601)	1.137
Diğer	(38.175)	(19.413)	(9.957)	(77)
Toplam esas faaliyetlerden diğer giderler	(4.279.650)	(3.021.448)	(111.058)	(54.502)

27. Yatırım faaliyetlerinden gelirler/(giderler)

	1 Ocak - 30 Eylül 2018	1 Temmuz - 30 Eylül 2018	1 Ocak - 30 Eylül 2017	1 Temmuz - 30 Eylül 2017
Maddi ve maddi olmayan duran varlık satış (zararları)/karları, net	(6.598)	112	(11.550)	597
Toplam yatırım faaliyetlerinden (giderler)/gelirler	(6.598)	112	(11.550)	597

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

28. Finansman gelirleri/(giderleri)

	1 Ocak - 30 Eylül 2018	1 Temmuz - 30 Eylül 2018	1 Ocak - 30 Eylül 2017	1 Temmuz - 30 Eylül 2017
Finansman gelirleri:				
Mevduatlardan oluşan kur farkı karı	4.766.116	3.217.293	55.001	55.001
Mevduat faiz gelirleri	274.758	114.086	395.277	168.124
Türev araçlardan kaynaklanan karlar	121.612	(270.919)	-	-
Toplam finansman gelirleri	5.162.486	3.060.460	450.278	223.125
Finansman giderleri:				
Finansal borçlardan oluşan kur farkı zararı	(4.971.880)	(2.850.489)	(358.230)	(221.958)
Faiz giderleri	(848.716)	(382.497)	(507.328)	(163.057)
Türev araçlardan kaynaklanan zararlar	(5.903)	3.588	(114.711)	(3.903)
Mevduatlardan oluşan kur farkı zararı	-	-	-	43.977
Diğer	(4.113)	(1.780)	(2.572)	(742)
Toplam finansman giderleri	(5.830.612)	(3.231.178)	(982.841)	(345.683)

29. Vergi varlık ve yükümlülükleri

i) Kurumlar vergisi:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Cari dönem ödenecek kurumlar vergisi	174.730	464.902
Peşin ödenen vergiler	(3.887)	(443.606)
Dönem karı vergi yükümlülüğü	170.843	21.296

Türk vergi mevzuatı, ana ortaklık olan şirketin bağlı ortaklıkları ve iştiraklerini konsolide ettiği finansal tabloları üzerinden vergi beyannamesi vermesine olanak tanımamaktadır. Bu sebeple bu konsolide finansal tablolara yansıtılan vergi karşılıkları, tam konsolidasyon kapsamına alınan tüm şirketler için ayrı ayrı hesaplanmıştır.

Türkiye’de kurumlar vergisi oranı 2018 yılı için %22’dir (2017: %20). Kurumlar vergisi oranı, kurumların ticari kazancına vergi yasaları gereğince indirimi kabul edilmeyen giderlerin ilave edilmesi, vergi yasalarında yer alan istisna (iştirak kazançları istisnası, yatırım indirimi istisnası vb.) ve indirimlerin (ar-ge indirimi gibi) indirilmesi sonucu bulunacak vergi matrahına uygulanır.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

29. Vergi varlık ve yükümlülükleri (Devamı)

30 Eylül 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla ertelenmiş vergiye konu olan birikmiş geçici farklar ve ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülüklerinin etkileri, konsolide bilanço tarihi itibarıyla geçerli vergi oranları kullanılarak aşağıda özetlenmiştir:

	Birikmiş geçici farklar		Ertelenmiş vergi (yükümlülüğü)/varlığı	
	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Türev araçlar gerçeğe uygun değer farkı	-	257.527	-	(56.656)
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların kayıtlı değerleri ile vergi matrahları arasındaki fark	-	57.569	-	(12.665)
Peşin ödenmiş giderler	56.540	72.886	(12.439)	(16.035)
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü			(12.439)	(85.356)
Yatırım teşvik geliri	9.141.533	8.598.952	2.952.053	3.096.940
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların kayıtlı değerleri ile vergi matrahları arasındaki fark	2.060.833	-	453.383	-
Türev araçlar gerçeğe uygun değer farkı	234.525	-	51.595	-
Kıdem tazminatı ve kıdeme teşvik primi karşılığı	176.040	166.459	38.729	36.621
Kullanılmamış izin ücretleri karşılığı	48.718	43.425	10.718	9.554
Dava karşılıkları	18.391	15.227	4.046	3.350
Stok değer düşüklüğü karşılığı	2.954	1.246	650	274
Ertelenmiş finansal gelirler, (net)	64.958	22.949	14.291	5.049
Diğer	25.088	6.543	5.519	1.439
Ertelenmiş vergi varlığı			3.530.984	3.153.227
Ertelenmiş vergi varlığı - net			3.518.545	3.067.871

Şirket Fuel Oil Dönüşüm Projesi (RUP) için, 2011 yılı 1. çeyreğinde 14/07/2009 tarihli ve 2009/15199 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında, Büyük Ölçekli Yatırım Teşvik Belgesi almıştır. Bu belge kapsamında yapılan harcamalar %30 oranında devlet katkısından yararlanmakta olup, söz konusu katkı, ödenmesi gereken kurumlar vergisinin %50 oranında daha az ödenmesi yoluyla sağlanacaktır. 7 Ekim 2013 tarihinde ise Fuel Oil Dönüşüm Projesi (RUP), T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü tarafından 19 Ekim 2012 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere stratejik yatırım kapsamına alınmıştır. Stratejik Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yapılan harcamalar %50 oranında devlet katkısından yararlanmakta olup, söz konusu katkı, ödenmesi gereken kurumlar vergisinin %90 oranında daha az ödenmesi yoluyla sağlanacaktır. Şirket, Stratejik Yatırım Teşviki kapsamında, devlet katkısına ilaveten KDV istisnası, KDV iadesi, gümrük vergisi muafiyeti, sigorta primi işveren hissesi desteği ve faiz desteği teşviklerinden yararlanmaktadır.

Ertelenmiş vergi hareket tablosu aşağıda sunulmuştur:

	2018	2017
Ertelenmiş vergi varlığı/(yükümlülüğü), net		
1 Ocak	3.067.871	3.227.031
Gelir tablosu ile ilişkilendirilen	72.299	107.300
Özkaynaklar ile ilişkilendirilen:		
- Nakit akış riskinden korunma kazançları (kayıpları)	378.375	(30.694)
30 Eylül	3.518.545	3.303.637

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

30. Pay başına kazanç

	1 Ocak - 30 Eylül 2018	1 Temmuz - 30 Eylül 2018	1 Ocak - 30 Eylül 2017	1 Temmuz - 30 Eylül 2017
Ana ortaklığa ait dönem karı	1.946.730	541.602	3.318.187	992.204
Beheri 1 kr. nominal değerli hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama adedi	25.041.920.000	25.041.920.000	25.041.920.000	25.041.920.000
Nominal değeri 1 kr. olan pay başına kazanç (kr.)	7,77	2,16	13,25	3,96

31. İlişkili taraf açıklamaları

İlişkili taraflarla işlemler aşağıdaki gruplara göre sınıflandırılmış olup, bu dipnottaki tüm ilişkili taraf açıklamalarını içermektedir.

- (1) İş ortaklıkları
- (2) Koç Topluluğu şirketleri
- (3) Ortak, nihai ortak

a) Mevduatlar:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. (2)	4.293.553	4.899.946
Toplam	4.293.553	4.899.946

b) Ticari alacaklar:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Opet Petrolcülük A.Ş. (1)	1.611.522	899.946
THY OPET Havacılık Yakıtları A.Ş. (1)	1.117.147	404.959
Aygaz A.Ş. (2)	127.927	88.381
Opet Fuchs Madeni Yağ San. ve Tic. A.Ş. (1)	5.594	6.305
Diğer (2)	26	10
Toplam	2.862.216	1.399.601

Tüpraş'ın, 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla gayri kabili rücu faktoring kapsamında faktoring şirketlerinden tahsil edip, ilişkili taraflardan ticari alacaklardan düştüğü tutar bulunmamaktadır (31 Aralık 2017 - 100.000 bin TL).

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

31. İlişkili taraf açıklamaları (Devamı)

c) Ticari borçlar:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Opet International Limited (1)	118.177	39.259
Aygaz A.Ş. (2)	15.797	12.785
Zer Merkezi Hizmetler ve Ticaret A.Ş. (2)	8.683	14.066
Opet Petrolcülük A.Ş. (1)	7.355	8.630
Otokoç Otomotiv Tic. ve San. A.Ş. (2)	7.195	1.150
THY OPET Havacılık Yakıtları A.Ş. (1)	3.892	4.923
Koç Sistem Bilgi ve İletişim A.Ş. (2)	2.795	13.881
RAM Sigorta Aracılık Hizmetleri A.Ş. (2)	2.219	3.635
Ark İnşaat A.Ş. (2)	361	9.023
Setur Servis Turistik A.Ş. (2)	328	1.614
Diğer (2)	7.131	6.490
Toplam	173.933	115.456

d) Diğer borçlar:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Koç Holding A.Ş. (3)	2.395	23.463
Toplam	2.395	23.463

e) Verilen maddi duran varlık avansları:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
RMK Marine Gemi Yapım Sanayii ve Deniz Taşımacılığı İşl. A.Ş. (2)	221.847	67.076
Ark İnşaat A.Ş. (2)	4.176	2.115
Toplam	226.023	69.191

f) Banka kredileri:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. (2)	111.212	-
Toplam	111.212	-

g) Ürün ve hizmet satışları:

	1 Ocak - 30 Eylül 2018	1 Temmuz - 30 Eylül 2018	1 Ocak - 30 Eylül 2017	1 Temmuz - 30 Eylül 2017
Opet Petrolcülük A.Ş. (1)	10.611.099	4.848.419	4.825.039	1.864.821
THY OPET Havacılık Yakıtları A.Ş. (1)	7.646.035	3.479.287	3.985.023	1.600.828
Aygaz A.Ş. (2)	540.429	275.845	407.437	112.771
Opet Fuchs Madeni Yağ San. ve Tic. A.Ş. (1)	30.363	9.058	23.685	8.581
Opet International Limited (1)	-	-	9.340	-
Diğer (2)	414	192	-	-
Toplam	18.828.340	8.612.801	9.250.524	3.587.001

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

31. İlişkili taraf açıklamaları (Devamı)

h) Mal ve hizmet alımları:

	1 Ocak - 30 Eylül 2018	1 Temmuz - 30 Eylül 2018	1 Ocak - 30 Eylül 2017	1 Temmuz - 30 Eylül 2017
Opet International Limited (1)	324.743	193.442	-	-
Aygaz A.Ş. (2)	202.385	87.858	352.023	112.612
Ram Sigorta Aracılık Hizmetleri A.Ş. (2) (**)	111.394	386	79.042	2.681
Opet Petrolcülük A.Ş. (1)	87.394	37.265	89.838	46.116
Zer Merkezi Hizmetler ve Ticaret A.Ş. (2)	60.228	21.443	48.287	18.258
THY OPET Havacılık Yakıtları A.Ş. (1)	36.435	19.986	31.311	17.994
Koç Sistem Bilgi ve İletişim A.Ş. (2)	17.053	7.648	19.702	8.430
Koç Holding A.Ş. (3) (*)	14.163	708	22.459	13.689
Otokoç Otomotiv Tic. ve San. A.Ş. (2)	9.990	4.290	7.304	2.418
Eltek Elektrik Enerjisi İthalat, İhracat ve Toptan Tic. A.Ş. (2)	858	94	19.919	9.712
Diğer (2)	56.216	32.054	19.660	7.824
Toplam	920.858	405.174	689.545	239.734

(*) Nihai ortağımız Koç Holding A.Ş.'nin bünyesindeki şirketlere finans, hukuk, planlama, vergi, üst yönetim gibi konularda sunduğu hizmetlerin karşılığı olarak, personel ve üst yönetim giderleri dahil olmak üzere Koç Holding A.Ş. nezdinde hizmet sunulan şirketlerle ilgili olarak oluşan giderlerin, Transfer Fiyatlaması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı Hakkında 1 Seri No.lu Genel Tebliğin "11- Grup İçi Hizmetler" düzenlemesi çerçevesinde dağıtımı sonucunda Şirketimize fatura edilen hizmet bedelini içermektedir.

(**) Sigorta acentesi olarak faaliyet gösteren Ram Sigorta Aracılık Hizmetleri A.Ş. aracılığı ile ilişkili taraf olmayan sigorta şirketleri ile imzalanan poliçeler kapsamında, 30 Eylül 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren dönemlerdeki prim tutarlarını içermektedir.

i) Sabit kıymet alımları:

	1 Ocak - 30 Eylül 2018	1 Temmuz - 30 Eylül 2018	1 Ocak - 30 Eylül 2017	1 Temmuz - 30 Eylül 2017
Aygaz A.Ş. (2)	17.800	-	-	-
Ark İnşaat A.Ş. (2)	13.976	8.399	32.286	7.981
Algoritma Sağlık Hizmetleri A.Ş. (2)	4.856	1.463	-	-
Koç Sistem Bilgi ve İletişim A.Ş. (2)	3.254	1.169	3.608	1.686
Diğer (2)	1.162	158	518	164
Toplam	41.048	11.189	36.412	9.831

j) Yönetim Kurulu üyeleri ve üst düzey yöneticilere sağlanan faydalar:

Şirket'in üst düzey yöneticileri, Yönetim Kurulu Başkan ve Üyeleri ile Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcıları olarak belirlenmiştir. 30 Eylül 2018 tarihinde sona eren dönemde, Şirket'in üst düzey yöneticilerine sağlanan faydaların toplamı 9.769 bin TL'dir (30 Eylül 2017 – 8.282 bin TL).

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

31. İlişkili taraf açıklamaları (Devamı)

k) İlişkili taraflara ödenen finansman giderleri:

	1 Ocak - 30 Eylül 2018	1 Temmuz - 30 Eylül 2018	1 Ocak - 30 Eylül 2017	1 Temmuz - 30 Eylül 2017
Yapı Kredi Faktoring A.Ş. (2)	3.123	1.908	3.254	136
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. (2)	579	312	761	-
Yapı Kredi Bank Nederland N.V.(2)	102	102	117	49
Toplam	3.804	2.322	4.132	185

l) Vadeli mevduat faiz gelirleri:

	1 Ocak - 30 Eylül 2018	1 Temmuz - 30 Eylül 2018	1 Ocak - 30 Eylül 2017	1 Temmuz - 30 Eylül 2017
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. (2)	137.033	47.109	154.453	44.050
Toplam	137.033	47.109	154.453	44.050

m) Yapılan bağışlar:

30 Eylül 2018 tarihinde sona eren dönem içerisinde ilişkili taraflara yapılan toplam bağış tutarı 5.698 bin TL'dir (30 Eylül 2017 - 798 bin TL).

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi

Grup faaliyetlerinden dolayı, borç ve sermaye piyasası fiyatları, döviz kurları ve faiz oranlarındaki değişimlerin etkileri dahil çeşitli finansal risklere maruz kalmaktadır. Grup'un risk yönetim programı, mali piyasaların öngörülemezliğine odaklanmakta olup Grup'un mali performansı üzerindeki potansiyel olumsuz etkilerin en aza indirgenmesini amaçlamıştır.

Emtia fiyat riski

Tüpraş, üretimde kullanmak üzere edindiği ham petrol stokları ile ilgili olarak petrol fiyatlarındaki dalgalanmaların etkilerine maruz kalmaktadır. Şirket yönetimi söz konusu riskin bertaraf edilmesi için elde bulundurduğu stok miktarlarını düzenli olarak gözden geçirmektedir.

Tüpraş'ın ürün satış fiyatları ise 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununda tanımlandığı üzere "en yakın erişilebilir dünya serbest piyasa oluşumu" olan, Akdeniz ürün fiyatları ve ABD doları satış kuru takip edilerek belirlenmektedir. Yasal tanım çerçevesinde Akdeniz piyasasındaki petrol ürünleri fiyatlarında oluşan değişiklikler ve ABD doları kurundaki değişim Şirket yönetimi tarafından günlük olarak değerlendirilmekte ve bu iki faktöre göre oluşturulan yeni fiyat, yürürlükteki satış fiyatlarından anlamlı bir şekilde yukarı ya da aşağı yönde farklılık gösterdiğinde ürün satış fiyatları güncellenmektedir.

Hampetrol fiyatlarındaki değişkenlik net kar ve nakit akımları üzerinde istenmeyen ve beklenmeyen dalgalanmalar yaratabileceğinden bu riski bertaraf etmek amacıyla Şirket tarafından riskten korunma politikası oluşturulmuştur. Bu politika çerçevesinde çeşitli türev enstrümanları kullanılarak kısa ve uzun vadeli hedge işlemleri yapılmaktadır (Not 20).

Ürün Crack Riski

Tüpraş, ham petrol fiyatlarındaki dalgalanmaların yanı sıra, ürün fiyatlarındaki değişim sonucu ürün kar marjlarında oluşan dalgalanmaların etkilerine maruz kalmaktadır. Ürün kar marjlarındaki (crack) söz konusu dalgalanmaların etkilerini ortadan kaldırmak için; geçmiş dönemlerde gerçekleşen ürün fiyat seviyeleri, piyasa beklentileri ve öngörülen satış hacimleri dikkate alınarak riskten korunma politikası oluşturulmuştur. Bu politika çerçevesinde, ürün kar marjları çeşitli türev enstrümanlar kullanılarak hedge edilmektedir (Not 20).

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Döviz kuru riski

Grup, döviz cinsinden yaptığı operasyonları nedeniyle döviz kuru riskine maruz kalmaktadır. Söz konusu döviz kuru riski, bilançoda yer alan döviz cinsinden parasal varlık ve yükümlülüklerin analizi ile Grup'un kur riskini bertaraf etmek üzere yaptığı hazine işlemleri, doğal hedge uygulamaları ve benzeri unsurların içerisinde yer aldığı kapsamlı bir risk takip sistemi ile yönetilmektedir.

Aşağıdaki tablo 30 Eylül 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla Grup'un net bilanço yabancı para pozisyonunu ve risk takip sistemi içerisinde yönettiği unsurları özetlemektedir:

	30 Eylül 2018		31 Aralık 2017	
	TL karşılığı	Dolar karşılığı(*)	TL karşılığı	Dolar karşılığı(*)
Parasal varlıklar	9.099.414	1.519.050	7.648.679	2.027.805
Parasal yükümlülükler	(33.130.701)	(5.530.817)	(21.286.304)	(5.643.390)
Parasal kalemler net yabancı para varlık / (yükümlülük) pozisyonu	(24.031.287)	(4.011.767)	(13.637.625)	(3.615.585)
Parasal olmayan varlıklar	20.689	3.454	11.343	3.007
Bilanço dışı türev araçlar net yabancı para pozisyonu	8.908.601	1.487.196	4.294.924	1.138.663
Net yabancı para varlık / (yükümlülük) pozisyonu	(15.101.997)	(2.521.117)	(9.331.358)	(2.473.914)
Nakit akış riskinden korunma muhasebesine konu tutarlar (**)	6.238.063	1.041.378	4.796.118	1.271.539
Nakit akış riskinden korunma sonrası net yabancı para pozisyonu	(8.863.934)	(1.479.739)	(4.535.240)	(1.202.376)
Doğal hedge kapsamında değerlendirilen stoklar (***)	8.479.574	1.415.574	5.058.436	1.341.084
Nakit akış riskinden korunma sonrası ve doğal hedge sonrası net yabancı para pozisyonu	(384.360)	(64.165)	523.196	138.709

(*) Dolar karşılığı tutarlar toplam TL karşılığı pozisyonların bilanço tarihleri itibarıyla dolar kuruna bölünmesiyle bulunmuştur.

(**) Grup, 1.041.378 bin ABD Doları karşılığı 6.238.062 bin TL tutarındaki yatırım kredilerini (31 Aralık 2017 - 1.271.539 bin ABD Doları karşılığı 4.796.118 bin TL) gerçekleşme olasılığı yüksek tahmini ABD Doları cinsinden ihraç gelirleri nedeniyle maruz kalınan ABD Doları/TL spot kur riskine karşı korunma aracı olarak kullanmaktadır. Grup, bu kapsamda gerçekleştirdiği etkinlik testi sonucunda söz konusu işlemin tamamının etkin olduğunu belirlemiş ve nakit akış riskinden korunma muhasebesi uygulamıştır. 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla yatırım kredilerinin 3.515.968 bin TL (31 Aralık 2017 - 1.477.564 bin TL) tutarındaki kur farkı gideri, ilgili riskten korunma konusu olan kalemin nakit akışları gerçekleşene kadar özkaynaklar altında "Riskten korunma kazançları (kayıpları)" hesabında muhasebeleştirilmekte, cari dönem gelir tablosunda bir etki yaratmamaktadır. 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla sona eren dönem içerisinde, söz konusu kredilerin ABD Doları cinsinden ihraç gelirlerine karşılık gelen gerçekleşen 830.383 bin TL tutarındaki kur farkı gideri özkaynaklar altındaki "Riskten korunma kazançları (kayıpları)" hesabından gelir tablosundaki kur farkı giderlerine transfer edilmiştir. Ayrıca 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla, özkaynaklar altındaki "Riskten korunma kazançları (kayıpları)" hesabına söz konusu kredilerin 2018 yılı içerisinde oluşan 2.868.788 bin TL tutarındaki kur farkı gideri eklenmiştir.

(***) Grup, net yabancı para finansal yükümlülüklerden ve ticari borçlardan ötürü ortaya çıkan kur riskini, ürün satış fiyatlarına döviz kuru değişimlerini yansıtmak suretiyle sınırlandırmaktadır. 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla Grup'un sahip olduğu toplam ham petrol ve petrol ürünü stokları tutarı 8.479.574 bin TL (31 Aralık 2017 - 5.058.436 bin TL)'dir (Not 8).

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak gösterilmiştir.)

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

DÖVİZ POZİSYONU TABLOSU										
30 Eylül 2018						31 Aralık 2017				
	Türk Lirası Karşılığı (Fonksiyonel para birimi)	ABD Doları	Avro	GBP	Diğer	Türk Lirası Karşılığı (Fonksiyonel para birimi)	ABD Doları	Avro	GBP	Diğer
Ticari alacaklar	360.666	59.469	638	-	-	102.783	27.226	19	-	-
Parasal finansal varlıklar (kasa, banka hesapları dahil)	8.667.121	1.122.243	279.619	-	1.169	7.528.924	1.851.164	120.909	-	554
Diğer	20.689	3.035	87	-	1.900	11.343	2.298	590	2	-
Dönen varlıklar	9.048.476	1.184.747	280.344	-	3.069	7.643.050	1.880.688	121.518	2	554
Parasal finansal varlıklar	71.627	7.931	3.470	-	-	16.972	2.498	1.672	-	-
Diğer	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Duran varlıklar	71.627	7.931	3.470	-	-	16.972	2.498	1.672	-	-
Toplam varlıklar	9.120.103	1.192.678	283.814	-	3.069	7.660.022	1.883.186	123.190	2	554
Ticari borçlar	15.215.577	2.525.337	11.443	41	8.449	7.297.348	1.916.299	14.705	329	1.191
Finansal yükümlülükler	4.009.614	532.883	117.623	-	-	3.996.781	1.046.575	10.897	-	-
Parasal olan diğer yükümlülükler	695.909	116.026	128	-	-	524.280	138.814	153	-	-
Kısa vadeli yükümlülükler	19.921.100	3.174.246	129.194	41	8.449	11.818.409	3.101.688	25.755	329	1.191
Finansal yükümlülükler	13.188.155	1.996.662	176.642	-	-	9.464.531	2.160.677	291.146	-	-
Parasal olan diğer yükümlülükler	21.446	3.449	113	-	-	3.364	686	172	-	-
Uzun vadeli yükümlülükler	13.209.601	2.000.111	176.755	-	-	9.467.895	2.161.363	291.318	-	-
Toplam yükümlülükler	33.130.701	5.174.357	305.949	41	8.449	21.286.304	5.263.051	317.073	329	1.191
Finansal durum tablosu dışı döviz cinsinden türev araçların net varlık / (yükümlülük) pozisyonu	8.908.601	1.471.780	13.286	-	-	4.294.924	925.914	177.714	-	-
Aktif karakterli finansal durum tablosu dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	8.992.494	1.485.785	13.286	-	-	4.365.360	944.588	177.714	-	-
Pasif karakterli finansal durum tablosu dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	(83.893)	(14.005)	-	-	-	(70.436)	(18.674)	-	-	-
Net yabancı para varlık / (yükümlülük) pozisyonu	(15.101.997)	(2.509.899)	(8.849)	(41)	(5.380)	(9.331.358)	(2.453.951)	(16.169)	(327)	(637)
Nakit akış riskinden korunma muhasebesine konu tutarlar	6.238.063	1.041.378	-	-	-	4.796.118	1.271.539	-	-	-
Nakit akış riskinden korunma sonrası net yabancı para pozisyonu	(8.863.934)	(1.468.521)	(8.849)	(41)	(5.380)	(4.535.240)	(1.182.412)	(16.169)	(327)	(637)
Parasal kalemler net yabancı para varlık / (yükümlülük) pozisyonu	(24.031.287)	(3.984.714)	(22.222)	(41)	(7.280)	(13.637.625)	(3.382.163)	(194.473)	(329)	(637)
Riskten korunma amaçlı sınıflandırılan türev araçların gerçeğe uygun değeri	296.348	40.356	7.856	-	-	426.328	113.027	-	-	-

Grup'un 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla doğal hedge sonrası 384.360 bin TL net yabancı para açığı (31 Aralık 2017 - 523.196 bin TL net yabancı para fazlası) bulunmaktadır (sayfa 46).

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Aşağıdaki tabloda 30 Eylül 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla Grup'un finansal durum tablosundaki net döviz pozisyonunun döviz kurlarındaki değişimlere baz duyarlılık analizi özetlenmiştir.

Döviz Kuru Duyarlılık Analizi Tablosu				
30 Eylül 2018				
Kar/ (Zarar)			Özkaynaklar	
Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi	
ABD Doları kurunun % 10 değişmesi halinde:				
ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	(2.386.923)	2.386.923	(623.806)	623.806
ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	1.505.431	(1.505.431)	-	-
ABD Doları Net Etki	(881.492)	881.492	(623.806)	623.806
Avro kurunun % 10 değişmesi halinde:				
Avro net varlık/yükümlülüğü	(15.445)	15.445	-	-
Avro riskinden korunan kısım (-)	9.234	(9.234)	-	-
Avro Net Etki	(6.211)	6.211	-	-
TOPLAM	(887.703)	887.703	(623.806)	623.806
31 Aralık 2017				
Kar/ (Zarar)			Özkaynaklar	
Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi	
ABD Doları kurunun % 10 değişmesi halinde:				
ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	(1.275.718)	1.275.718	(473.155)	473.155
ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	808.651	(808.651)	-	-
ABD Doları Net Etki	(467.067)	467.067	(473.155)	473.155
Avro kurunun % 10 değişmesi halinde:				
Avro net varlık/yükümlülüğü	(87.665)	87.665	-	-
Avro riskinden korunan kısım (-)	80.247	(80.247)	-	-
Avro Net Etki	(7.418)	7.418	-	-
TOPLAM	(474.485)	474.485	(473.155)	473.155

Grup, kullanmış olduğu yatırım kredilerini nakit akış riskinden korunma muhasebesi kapsamında değerlendirmekte ve bu kredilerden oluşan kur farkı gelir/giderini özkaynaklar altında muhasebeleştirmektedir. Döviz kurundaki %10 artış/azalış etkisi aynı yöntemle hesaplanmakta ve hesaplanan kur farkı döviz kuru duyarlılık tablosunda riskten korunan kısım olarak sınıflanmaktadır. Ayrıca vadeli döviz işlemleri ve çapraz kur sabit faiz swap işlemleri ile korunan kur farkı, döviz kuru duyarlılık tablosunda riskten korunan kısım olarak sınıflanmaktadır.

İhracat ve ithalat bilgileri

	1 Ocak - 30 Eylül 2018	1 Temmuz - 30 Eylül 2018	1 Ocak - 30 Eylül 2017	1 Temmuz - 30 Eylül 2017
İhracat				
ABD Doları (Bin TL karşılığı)	8.295.888	4.057.815	8.162.173	2.069.343
Toplam	8.295.888	4.057.815	8.162.173	2.069.343
İthalat				
ABD Doları (Bin TL karşılığı)	50.690.545	23.664.069	29.769.432	10.910.332
Toplam	50.690.545	23.664.069	29.769.432	10.910.332

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Sermaye risk yönetimi

Sermayeyi yönetirken Grup'un hedefleri, ortaklarına getiri, diğer paydaşlarına fayda sağlamak ve sermaye maliyetini azaltmak amacıyla en uygun sermaye yapısını sürdürmek için Grup'un faaliyette bulunabilirliğinin devamını korumaktır.

Sermaye yapısını korumak veya yeniden düzenlemek için Grup ortaklara ödenecek temettü tutarını belirlemekte, yeni hisseler çıkarabilmekte ve borçlanmayı azaltmak için varlıklarını satabilmektedir. 30 Eylül 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla net finansal borç/ yatırılan sermaye oranı aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Toplam finansal borçlar (Not 5)	19.621.705	15.050.984
Eksi: Nakit ve nakit benzerleri (Not 4)	(8.569.286)	(7.603.858)
Net finansal borç	11.052.419	7.447.126
Özkaynaklar	7.517.618	10.477.661
Yatırılan sermaye	18.570.037	17.924.787
Net finansal borç/ yatırılan sermaye oranı	%59,52	%41,55

Finansal araçların gerçeğe uygun değeri

Gerçeğe uygun değer, piyasa katılımcıları arasında ölçüm tarihinde olağan bir işlemde, bir varlığın satışından elde edilecek veya bir borcun devrinde ödenecek fiyat olarak tanımlanır. Finansal araçların tahmini gerçeğe uygun değerleri, Grup tarafından mevcut piyasa bilgileri ve uygun değerlendirme yöntemleri kullanılarak tespit olunmuştur. Ancak, gerçeğe uygun değeri belirlemek için piyasa verilerinin yorumlanmasında tahminler gereklidir. Buna göre, burada sunulan tahminler, Grup'un bir güncel piyasa işleminde elde edebileceği tutarları göstermeyebilir.

Aşağıdaki yöntem ve varsayımlar, finansal araçların gerçeğe uygun değerinin tahmininde kullanılmıştır:

Parasal varlıklar

Dönem sonu kurlarıyla çevrilen yabancı para cinsinden olan bakiyelerin gerçeğe uygun değerlerinin, kayıtlı değerlerine yakın olduğu öngörülmektedir.

Nakit ve nakit benzeri değerler dahil maliyet değerinden gösterilen finansal varlıkların kayıtlı değerlerinin, kısa vadeli olmaları nedeniyle gerçeğe uygun değerlerine eşit olduğu öngörülmektedir.

Ticari alacakların kayıtlı değerlerinin, ilgili değer düşüklük karşılıklarıyla beraber gerçeğe uygun değeri yansıttığı öngörülmektedir.

Parasal borçlar

Kısa vadeli banka kredileri ve diğer parasal borçların gerçeğe uygun değerlerinin, kısa vadeli olmaları nedeniyle kayıtlı değerlerine yakın olduğu öngörülmektedir. Uzun vadeli değişken faizli banka kredilerinin faiz oranları değişen piyasa koşulları dikkate alınarak güncellendiği için bu kredilerin gerçeğe uygun değerlerinin taşıdıkları değeri ifade ettiği düşünülmektedir.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Gerçeğe uygun değer ölçümleri hiyerarşi tablosu:

Grup, finansal tablolarda gerçeğe uygun değer ile yansıtılan finansal araçların rayiç değer ölçümlerini her finansal araç sınıfının girdilerinin kaynağına göre, üç seviyeli hiyerarşi kullanarak, aşağıdaki şekilde sınıflandırmaktadır.

Seviye 1: Belirlenen finansal araçlar için aktif piyasada işlem gören (düzeltilmemiş) piyasa fiyatı kullanılan değerlendirme teknikleri

Seviye 2: Dolaylı veya dolaysız gözlemlenebilir girdi içeren diğer değerlendirme teknikleri

Seviye 3: Gözlemlenebilir piyasa girdilerini içermeyen değerlendirme teknikleri

Gerçeğe uygun değer ölçümleri hiyerarşi tablosu 30 Eylül 2018 itibarıyla aşağıdaki gibidir:

Bilançoda rayiç değerden taşınan finansal varlıklar	Seviye 1	Seviye 2	Seviye 3
Türev finansal varlıklar	-	736.046	.-
Finansal yatırımlar	-	-	-
Bilançoda rayiç değerden taşınan finansal yükümlülükler			
Türev finansal yükümlülükler	-	952.719	-

Gerçeğe uygun değer ölçümleri hiyerarşi tablosu 31 Aralık 2017 itibarıyla aşağıdaki gibidir:

Bilançoda gerçeğe uygun değerden taşınan finansal varlıklar	Seviye 1	Seviye 2	Seviye 3
Türev finansal varlıklar	-	447.469	-
Finansal yatırımlar	-	-	-
Bilançoda gerçeğe uygun değerden taşınan finansal yükümlülükler			
Türev finansal yükümlülükler	-	180.501	-

33. Bilanço tarihinden sonraki olaylar

ABD'nin İran'a yönelik ham petrol ve petrol ürünleri ticaretini de kapsayan ikincil yaptırımları 4 Kasım tarihinde yürürlüğe girmiştir. ABD devlet yetkililerinin medya aracılığıyla bildirdiği üzere Türkiye'nin de içinde bulunduğu 8 ülkeye geçici muafiyet tanınmıştır. Konuyla ilgili gelişmeler ABD yetkilileri tarafından yapılan açıklamalardan takip edilmektedir.

.....